

Radiografia des de dins

El mur que tanca la comunitat gitana

A FONTS PÀGINES 1 a 3

Lúdia Montesinos

Béns comunals: un altre model de gestió

MIRALLS | ENTREVISTA PÀGINES 4 i 5

SETMANARI DE COMUNICACIÓ

DIRECTA

d N220

16 de març de 2011

www.setmanaridirecta.info · 1,70 euros

1979 Harrisburg
EUA

1986 Txernòbil
Ucraïna

2011 Fukushima
El Japó

La fi de l'era nuclear?

COFRENTS ha registrat 102 incidències durant els deu últims anys de funcionament /7 **MARCEL CODERCH** "La tragèdia del Japó és el final de l'energia nuclear al món" /8-9 **TRES DIRECTIUS D'ASCÓ A JUDICI** per haver manipulat proves de la fuita radioactiva de l'any 2008 /10 **EL JAPÓ VIU UNA CATÀSTROFE NUCLEAR** en cadena a sis reactors de la central de Fukushima /15

Estat espanyol: el sisè exportador d'armes

ESTIRANT DEL FIL · PÀGINES 2 i 3

El darrer informe del Centre d'Estudis per a la Pau JM

Delàs certifica que la tendència alcista de la indústria militar de l'Estat ha crescut un 841% des de l'any 2000.

No totes les Falles es fan només amb diners

EXPRESSIONS · PÀGINA 18

Davant l'estructura classista i competitiva de les Falles, on

quasi sempre guanya qui té més diners i qui la fa més gran, diverses comissions opten per construir-les elles mateixes.

Can Vies guanya el tercer judici al qual ha hagut de fer front

AIXÍ ESTÀ EL PATI · PÀGINA 10

, estirant del fil

ESTAT ESPANYOL · ZAPATERO DÓNA IMPULS AL CICLE EXPANSIONISTA DE LA INDÚSTRIA MILITAR

L'Estat espanyol ja és el sisè país exportador d'armament del món

David Fernàndez

estirantdelfil@setmanaridirecta.info

Rècord històric de l'Estat espanyol en l'exportació d'armes, que se supera a si mateix. El darrer informe del Centre d'Estudis per a la Pau JM Delàs, fet per la investigadora Tica Font sota el títol *Exportacions espanyoles d'Armament. 2000-2009*, certifica que la tendència alcista de la indústria militar de l'Estat espanyol no s'ha aturat des de l'any 2000 i ha crescut un 841% des d'aleshores. El 2009, ha tornat a superar el registre i ha crescut un 44% respecte el 2008.

Les vendes més controvertides s'han fet a Colòmbia, Ghana o el Marroc

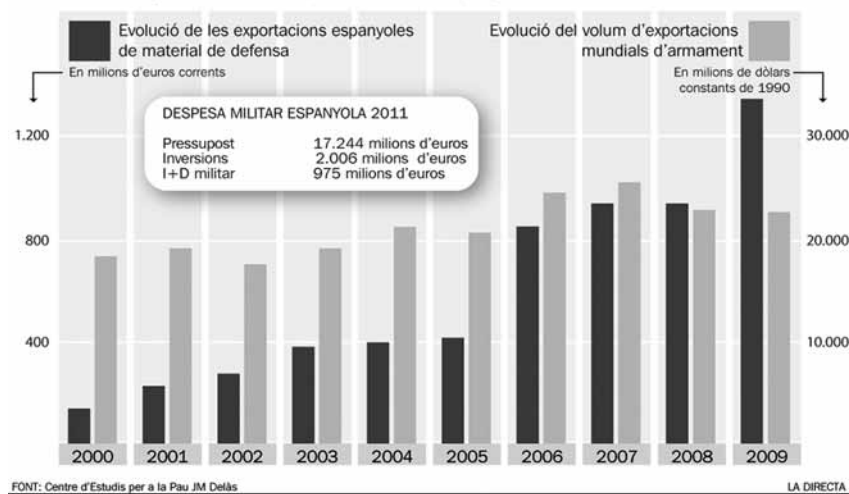
Per quart any consecutiu, les exportacions són les més elevades de la història de l'Estat: per un valor de 1.347 milions d'euros, representen el 4% de les exportacions mundials i el 0,9% del total de la balança comercial de l'Estat espanyol. Una xifra que, segons l'Stockholm International Peace Research Institut (SIPRI), situen l'Estat espanyol com a sisè Estat exportador en el rànquing mundial d'exportació d'armes, només per sota dels EUA, Rússia, Alemanya, França i el Regne Unit. L'Estat espanyol no ocupava aquesta posició des de 1997, en un mercat mundial clarament dominat pels EUA i Rússia, que controlen el 60% del negoci del militarisme.

Aeronaus, vaixells i equips

El 73% de les exportacions de l'Estat espanyol entre el 2000 i el 2009 corresponen, en un 32%, a aeronaus militars (416 milions el 2009); en un 30%, a vaixells de guerra (449 milions l'any passat), i en un 11%, a equips de formació d'imatge i contramesura (168 milions el darrer exercici), com infrarojos, sensors tèrmics o radars. Durant els darrers deu anys, el 7% restant s'ha distribuït en diferents categories que, el 2009, es van traduir en 91 milions d'euros en combustibles i explosius, 72 milions en bombes, míssils, coets i torpedes i 43 milions en vehicles militars (carros, blindats o amfibis). Entre les exportacions més destacades, cal assenyalar la venda d'una quarta fragata militar a Noruega (281,3 milions) o l'adquisició per

Comerç internacional d'armes

Evolució del comerç internacional i de les exportacions d'armament espanyoles

FONT: Centre d'Estudis per a la Pau JM Delàs

LA DIRECTA

part de Malàisia d'un submarí valorat en 171,2 milions d'euros. El 65% de les exportacions van destinades a països membres de l'OTAN desplegada a l'Afganistan i el 39% (530 milions) a estats membres de la UE. En aquest sentit, un 24% de les vendes han estat directament vinculades als programes més rellevants de desenvolupament de nou armament europeu: 272 milions per al caça de combat *Eurofighter EF-2000*, 31 milions del míssil *Iris-T0* quatre milions al míssil *Taurus*, entre d'altres.

Exporten mort a zones sensibles

L'Informe del Centre Delàs també alerta que una part de les exportacions tenen com a destinació països en situacions delicades pel que fa a la vulneració i violació dels drets humans o a escenaris especialment sensibles per l'existència de conflictes latents. A més, un 8% de l'exportació militar (104 milions d'euros) va ser comprada per països amb un Índex de Desenvolupament Humà (IDH) de franja baixa, tot i que l'exportació a països

empobrits ha baixat un 17% respecte el 2008.

Pel que fa a països en situació de conflicte, tensió creixent, rehabilitació postbèlica o reiteradament denunciats per la violació continuada de drets humans, es pot constatar que les vendes més controvertides consumades l'any passat són les transferides a Colòmbia (33 milions d'euros), el Marroc (28,10), el Kazakhstan (18,9), Rwanda (15,2), l'Aràbia Saudita (5), Ghana (2,3), Turquia (1,2) o Israel (0,79). Les vendes indis-

Tecnologies de doble ús i armes curtes

Durant 2009, cal afegir als 1.347 milions les exportacions addicionals de material de doble ús, que van sumar 99 milions d'euros. Els principals destinataris va ser l'Iran -sotmès a embargament i restriccions comercials-, per un valor de 38,98 milions d'euros en material tipificat com a categoria 2 (rodaments, gresols, instruments de mesura, robots, mecanitzats); Líbia, amb 12,70 milions per sensors i làsers, o la Xina, amb 9,65 milions. També cal sumar -hi la venda internacional d'armes curtes, les exportacions van ascendir a 147,88 milions, encapçalades per les adquisicions fetes des dels EUA, el Regne Unit o França, majoritàriament d'ús privat. És a dir, es tracta de transferències a empreses privades, amb el risc de con-

tribuir a la perversió del cicle privatitzador de la guerra i la seguretat. L'informe alerta que als dos principals països receptors, els EUA i el Regne Unit, és on radiquen les seus de multinacionals mercenàries com ara la polèmica Blackwater o les Armor Group, Northbridge Services Group o Kellogg Brown & Roots. En vuitena posició com a receptor d'armes curtes, torna a destacar Ghana, amb 3,5 milions el 2009, malgrat els reiterats informes que situen tot l'entorn del país africà en un constant i descontrolat tràfic d'armes cap a zones en conflicte. Cal recordar que des de 1990 i arreu del món, dos milions d'infants han mort a conseqüència d'aquestes armes. En relació a les exportacions de material policial, s'han pujat a 6,29 milions: Angola va fer el

65% de les adquisicions (4,1 milions) el 2009. El 2008, el país africà, en reconstrucció postbèlica, ja n'havia adquirit 24 milions d'euros. D'altra banda, l'Estat espanyol ha previst inversions militars pel 2011, en temps de crisi, per valor de 2.006 milions d'euros i un I+D bel·licista que puja als 975 milions. La despesa militar derivada del càlcul amb els Pressupostos Generals de l'Estat se situa en 17.244 milions (228 per al CNL), un 4,75% del total del pressupost; aquest es concreta en 47 milions diaris i 374 euros de despesa per habitant l'any, per unes forces armades integrades per 83.000 soldats i 48.000 comandaments. Les inversions previstes pels propers anys arriben a 15.000 euros, entre elles, una fragata valorada en 4.100 milions d'euros.

tintes a dos països enfrontats com el Pakistan i l'Índia o el negoci militar amb Sri Lanka també surten referides. Segons el Centre Delàs, aquestes exportacions vulneren clarament la Llei de Comerç de Material de Defensa i Doble Ús aprovada el 2007 al Congrés de l'Estat espanyol, que obliga a blocar el negoci armamentista i denegar tota exportació a països en conflicte, inestables o que vulnerin els drets humans. Aquesta mena d'exportacions també transgredixen la Posició Comuna 2008/944 de la PES de la Unió Europea, que s'expressa en els mateixos termes.

Les exportacions fetes l'any passat a Angola, l'Aràbia Saudita, Colòmbia, Ghana, l'Índia, Indonèsia, Israel, Malàisia, el Marroc, el Pakistan, la República de Guinea, Sri Lanka, Tailàndia, Turquia o Veneçuela estarien vulnerant clarament els preceptes de la llei, segons el Centre Delàs. La Junta Interministerial Reguladora del Comerç Exterior de Material de Defensa i Doble Ús (JIMDDU), ens que autoritza les operacions, només va denegar, segons ha transcendit, una exportació d'armes curtes a Costa Rica i una altra d'armes anticarro i municions a Geòrgia. L'informe aprofundeix, significativament, en els casos de Colòmbia i Israel. En el cas de Colòmbia, el setzè client de la indústria militar de l'Estat espanyol, les exportacions són sistemàtiques durant la darrera dècada, tot i que la població civil viu un assetjament permanent caracteritzat per les amenaces, els assassinats selectius, les desaparicions o els desplaçaments forçosos.

S'han continuat autoritzant les vendes a l'exèrcit israelià i s'han reforçat els acords comercials

El cas israelià mereix una atenció especial: malgrat la dramàtica situació que es viu als territoris ocupats palestins, no només s'han continuat autoritzant exportacions a les forces armades israelianes, sinó que s'han reforçat les relacions industrials i els acords comercials entre empreses militars de l'Estat espanyol i israelianes. Davant els atacs al Líban de 2006 o a Gaza el gener de 2009, l'executiu de l'Estat espanyol tractava de minimitzar

> **Ni més transparència ni canvis en la política expansionista. L'Estat continua autoritzant les exportacions de la indústria de la guerra i la violència en un món cada cop més injust i desigual. Unes exportacions que arriben, un cop més, a països que es troben en una situació preocupant i que vulneren els drets humans i bandegen l'esperit de les lleis de l'Estat espanyol i europees que regulen les transferències militars.**

, estirant del fil

l'import de les exportacions i denunciava l'escalada militar israeliana, mentre ocultava els acords estratègics bilaterals en matèria de col·laboració industrial-militar.

En aquest sentit, cal destacar -tal com informa l'ambaixada d'Israel a Madrid a l'informe *La indústria aeroespacial a Israel*- l'estreta col·laboració hispano-israeliana, fruit de la qual s'ha desenvolupat el primer vehicle aeri no tripulat (UVA) que l'exèrcit espanyol desplega a l'Afganistan ocupat. L'informe recomana que s'incrementi aquesta col·laboració i s'ampliï a la indústria de seguretat.

Corresponsable de sofriments

Les conclusions de l'informe són clares: es manté la política expansionista per facilitar les vendes de la indústria militar i es tornen a batre rècords històrics que situen l'Estat espanyol com a sisè exportador mundial, mentre el seu president pregona l'anomenada *Aliança de Civilitzacions*. A més, denuncien que la transparència informativa és deficient i insuficient i que l'executiu encara sotmet el detall de les exportacions a la llei de secrets oficials. Secret d'Estat i llei de silenci absolutament absurda en l'àmbit naval i aeronàutic, on només hi ha una empresa fabricant a cada sector: Navalvia i EADS-CASA, respectivament.

El PSOE segueix amagant dades relacionades amb la 'venda de guerra'

L'informe de Tica Font, que també és presidenta de l'ICIP (Institut Català Internacional per a la PAU), conclou categòricament que "les exportacions d'armes a destins que vulneren l'esperit de la llei fan responsable l'Estat espanyol en l'empitjorament de la inestabilitat regional i dels conflictes latents, així com en l'allargament dels conflictes que ja existeixen. En definitiva, suposen exportar sofriment humà a diferents parts del planeta emparant-se en el secretisme de les decisions preses i en el negoci subjacent". La paradoxa final és que, mentre el 2009 l'Estat espanyol va exportar material militar, de doble ús i armes curtes per un valor de 1.594 milions de defensa, al mateix temps va fer donacions a diferents organismes i programes de control i destrucció d'armes. Davant els més de 1.500 milions d'euros, però, només va aportar 1,2 milions a aquestes iniciatives internacionals. Abans, entre l'any 2000 i el 2009, l'Estat espanyol ja havia exportat un total de 8.135 milions d'euros en material militar i de defensa, tecnologies de doble ús i armes curtes.

ESTAT ESPANYOL · LES ILLES CANÀRIES I EUSKAL HERRIA TAMBÉ ES VAN OPOSAR A L'ORGANITZACIÓ MILITAR

25 anys dient "No!"

12 de març de 1986: Catalunya rebutja l'OTAN amb un 50,6% dels vots

El PSOE va guanyar les eleccions de l'any 1982 amb aquest lema

David Fernández

estirantdelfil@setmanaridirecta.info

Barreja de transmutació camaleònica del PSOE, mixtura de doctrina del xoc i cultura de la por i barroera enginyeria política i mediàtica per aconseguir revertir, en poc més de cinc mesos, que el suport social a l'OTAN -un 19% el novembre de 1985- es transformés en un 53% el 12 de març de 1986. Aquesta és la crònica del referèndum per la permanència de l'Estat espanyol a l'OTAN, del qual ara es compleixen 25 anys. I malgrat tot, l'amplíssima mobilització pacifista va aconseguir que el *no* guanyés a Catalunya, Euskal Herria (País Basc i Navarra) i les Illes Canàries. A l'Estat, el rebuig va assolir un 40%.

L'OTAN disposa, avui, de fins a vuit casernes militars a l'Estat espanyol

Gabriela Serra, aleshores coportaveu de la potent campanya antiOTAN, ha recordat a la DIRECTA: "No només s'han acomplert els pitjors presagis, sinó que, a més, mai no es van complir les condicions fonamentals amb les quals es va guanyar el referèndum". I és que la proposta socialista d'adhesió estava condicionada a la no incorporació a l'estructura militar de l'organització, a la prohibició d'instal·lar o introduir armes nuclears i a reduir la presència militar americana. Serra, però, afirma: "Avui estem al comandament militar i a les missions exteriors, la presència ha augmentat i, a Palma, Rota i Cartagena, es permet que recalini els bucs de propulsió nuclear nord-

americans". En aquest sentit, Jordi Armadans, de la Fundació per la Pau, recorda que l'Aliança Atlàntica només està integrada per 28 estats dels 192 que integren les Nacions Unides i assenyala que "22 anys després de la fi de la Guerra Freda, l'OTAN encara ha estat incapaç de retirar les armes nuclears tàctiques en territori europeu". Cal recordar el cable de WikiLeaks que recentment destapava que els EUA havien pretès atracar bucs nuclears a Tarragona l'any 2008.

A les ordres del gendarme mundial

Avui, 25 anys després, l'OTAN continua sent "un clar instrument militar en defensa dels interessos econòmics i polítics d'Occident" -recorda Serra- i "l'Estat espanyol és el setè Estat que hi destina més soldats i diners: 87 milions d'euros anuals, el 4,55% del pressupost de l'Aliança Atlàntica". A aquest suport econòmic, cal afegir-hi el cost de les missions militars que, des de 1991, ha pujat fins als més de 3.400 milions d'euros. Actualment, l'Estat forma part de l'exèrcit d'ocupació aliat a l'Afganistan, també integrat per més de 19.000 mercenaris. L'OTAN disposa, avui, de fins a vuit casernes militars a l'Estat espanyol. Entre elles, les bases aèries de Saragossa, Torrejón de Ardoz (Madrid) i Morón de la Frontera (Sevilla), la base naval de Rota (Cadis), la caserna general a Pozuelo de Alarcón (Madrid), un Centre contra Artefactes Explosius a Hoyuelo de Manzanares i la base de Bètera (País Valencià). La transmutació socialista va arribar el més lluny possible: Javier Solana -el jove diputat que el 1981 encapçalava totes les manifestacions contràries a l'OTAN- va acabar sent el secretari general de l'organització entre 1995 i 1999.

Manifestació antiOTAN celebrada a Madrid el mes de maig de 1985

De les paraules al fets, només un mes després del referèndum, Ronald Reagan va emprar les bases espanyoles per bombardejar la Líbia de Gadafi. Però la llarga tradició de lluita per la pau dels moviments socials catalans, malgrat la derrota, va prosseguir. De seguida va arribar la campanya *Bases fora* (1987-1989), impulsada per la mateixa Coordinadora Estatal d'Organitzacions Pacifistes (CEOP), que va promoure la campanya pel *no* al referèndum. L'any 1989 va arrencar la llarga lluita per la insubmissió, que es perllongaria fins el 2002 -amb 40.000 insubmisos i un milió d'objectors arreu de l'Estat- i que enllaçaria amb un nou cicle mobilitzador pacifista protagonitzat per Aturem la Guerra -que encara dura- per protestar contra la guerra il·legal de l'Iraq, l'ocupació de l'Afganistan o les mentides de l'11-M.

El divendres 11 de març mateix, persones de la Campanya BBVA sense armes van intervenir a la junta general d'accionistes del banc, davant la visible molèstia del poderós president Francisco González, per denunciar els 1.000 milions d'euros en finançament d'armes registrats els darrers cinc

anys i el lucre d'obtenir beneficis "d'una indústria que genera violència armada, destrucció i milers de morts a tot el món". Després del tractat contra les mines antipersona, aquests dies, a Washington, es discuteix un Tractat de Comerç d'Armes (TCA) que pot avançar en la regulació del comerç mundial. Des que es va iniciar el procés, Oxfam Internacional calcula que han mort 2,1 milions de persones i que hi ha hagut setze milions de persones ferides i 42 milions de persones desplaçades: en altres paraules, 2.000 morts cada dia, ben bé 100 l'hora, una cada minut.

25 anys després de la victòria d'un sí i d'un no, la lluita per la pau continua, sense treva. El millor exemple és la manifestació convocada el dissabte 20 de març per Aturem la Guerra sota el lema *Ni tiranies ni ocupacions*, en solidaritat amb els pobles àrabs en lluita i contra les pretensions de l'OTAN d'intervenir a Líbia. Un cop més, contra la hipocresia: els que volen envair el país són els mateixos que, durant el 2006 i el 2009, van vendre armes al règim de Gadafi per valor de 1.400 milions d'euros. I Catalunya ja va dir no als gendarmes militars del món: ara i fa 25 anys.

, impressions

Albert Sales i Campos · Professor de Sociologia de la UPF i coautor de l'estudi 'Itineraris i factors d'exclusió social'

opinio@setmanaridirecta.info

El cost social d'un futur hipotecat

GUSTAVO BEROCAN

procés d'empobriment econòmic d'una llar i desencadena una sèrie de noves necessitats que són assumides pels serveis socials o per entitats del tercer sector que intenten així pal·liar els efectes immediats del drama humà. Cal allotjar d'una manera més o menys digna les persones que han quedat al carrer, especialment si entre aquestes hi ha criatures. Alhora també s'ofereix assistència social per tal de cercar vies de reinserció sociolaboral per a les persones adultes del nucli familiar sense llar.

Evitar els desnonaments hauria de ser una mesura prioritària

El fet de no disposar d'habitatge, la ruptura amb les xarxes socials de proximitat i l'impacte psicològic de tot el procés, dificulten la capacitat d'aquestes persones de reincorporar-se al mercat laboral amb unes mínimes garanties d'estabilitat. L'estudi empíric dels processos d'exclusió social i la realitat quotidiana que es troben els treballadors i treballadores socials ens permeten afirmar que la inserció sociolaboral és extremadament difícil quan una persona no té llar. A més, les probabilitats de perdre la feina entre les persones sense habitatge tripliquen les de persones d'iguals condicions sociodemogràfiques que sí tenen llar.

Les característiques de les famílies que estan perdent els seus habitatges hipotecats multiplica els

costos humans i socials provocats pels desnonaments. Viure una situació de pobresa extrema durant la infància s'ha mostrat també un factor de risc de vulnerabilitat i d'exclusió social al llarg de la vida. La pressió que viuen criatures, pares i mares, es tradueix en problemes afectius, dèficits cognitius, fracàs escolar i un alt risc d'iniciar comportaments anti-socials i carreres delictives a l'adolescència. Si el nostre sistema educatiu està molt lluny d'oferir una igualtat d'oportunitats real a infants de diferents orígens socials, en el cas dels nens i de les nenes que creixen en situacions d'exclusió severa, la llosa que els col·loquem sobre les espatlles no els abandonarà en tota la seva trajectòria vital.

D'una manera o altra, les situacions de marginalitat derivades d'enviar famílies senceres als carrers acabaran repercutint en el conjunt de la societat i no només en forma de despeses en programes d'assistència social. La conflictivitat i el deteriorament de les relacions humanes la paguem els ciutadans i les ciutadanes, no els mercats financers. Fins i tot la criminalització de la pobresa, els augments de dispositius policials i l'engarjolament de població marginal, són costos que recauen directament sobre el sector públic.

Evitar els desnonaments hauria de ser una mesura prioritària en la prevenció de l'exclusió social. I prevenir sempre és millor que curar. A què o a qui es "rescata" és una qüestió de prioritats. Una decisió política que té poc a veure amb un càlcul racional de costos i beneficis.

Entre 2007 i 2010, 300.000 famílies espanyoles han viscut una execució hipotecària. La majoria d'elles encara mantenen un deute considerable amb l'entitat bancària amb la que havien firmat el préstec. Aquests processos s'acaben amb la subhasta de la propietat. Si la subhasta queda deserta, l'entitat bancària s'adjudica l'habitatge pel 50% del valor de taxació i continua reclamant el pagament del deute restant, els interessos i les despeses judicials als deutors i al seus avaladors. Això significa que, al drama humà que suposa que una família es quedi sense un lloc on viure, s'afegeix la condemna a una situació de pobresa econòmica gairebé perpètua. I davant d'aques-

ta situació, l'arbre de la responsabilitat individual no ens permet veure com converteixen el bosc de la cohesió social en carbonissa.

Ara s'ha acabat l'època de les vaques grasses en la que les entitats financeres ens animaven a firmar hipoteques a 35 anys, taxaven els immobles per sobre del seu valor real i concedien préstecs malgrat poder preveure importants dificultats per al seu retorn. Els temps en què la inversió segura era comprar un immoble i que llogar un lloc per viure era "llençar els diners" s'han acabat sobtadament. Però sembla que només van assumir riscos irresponsablement les persones que van sol·licitar una hipoteca i mentre les famílies naufraguen, els bancs són resca-

tats. Exigir que s'acabi la impassivitat amb la que les administracions i els poders públics assisteixen a aquests naufragis familiars no és només una qüestió de solidaritat o d'humanitat. Cada desnonament, cada família que es queda al carrer, està generant uns costos al conjunt de la societat que no assumiran les caixes i els bancs.

Per sort o per desgràcia, el patiment humà és inquantificable (el que per a molts significa que és menyspreable o que no cal tenir-lo en compte). Val la pena, doncs, esmentar alguns dels costos tangibles que, disposant de les fonts apropiades, es podrien arribar a calcular en unitats monetàries. En general, el desnonament és la conseqüència final d'un llarg

Josep Manel Fondevila Tolo · Insubmís a la mili i objector fiscal

opinio@setmanaridirecta.info

Servei militar, amnèsia i anissos

Amb molta discreció, la ministra de Defensa ha commemorat el desè aniversari de la suspensió del Servei Militar Obligatori, *tempus fugit*.

Molta gent en reivindica la paternitat (i maternitat): Duran i Lleida diu que va ser fruit d'una *nit boja del Majèstic* i el PP en vol més que la pàtria potestat.

La cosa ve de lluny i tots els governs han tingut la patata calenta. Als anys cinquanta Franco empresonava els Testimonis de Jehovà i, poc més endavant, el Pepe Beúnza. Quan el dictador agonitzava

al llit, Can Serra bullia per la pau i contra la mili. La UCD va morir mentre intentava regular el dret a l'objecció -reconegut a la Constitució- i el PSOE i el ministre Serra sentien xiular els sabres al clatell.

A finals dels vuitanta la mili era insostenible. D'un reclutament anual de 100.000 mascles hi havia un suïcidi cada tres dies (escolteu El último de la fila), els accidents eren habituals i dels maltractaments no en sabem ni la meitat.

El PSOE va regular l'objecció (de manera punitiva per a la Prestació Social Substitutorià) i va sorgir la

insubmissió (ni mili ni PSS). A Catalunya hi havia un jutge militar (Ricardo Izquierdo que rima amb nom d'animal gras i brut) capdavanter en la repressió.

El balanç és digne d'estudi: un estat de dret fa consells de guerra i empresona més de 200 insubmisos (des de preventives d'una setmana a 26 mesos), obre més de mil processos civils amb multes i inhabilitacions i continua empresonant els insubmisos sobrevinguts a la mili i els desertors... i cap institució no ha parlat encara de reparació històrica.

Mentre, els joves de CiU -avui ja no tan joves i molts amb càrrec- optaven per fer la PSS *sota el paraigua de la casa gran* i ens deien en privat: "Insubmisos, empenyeu, que CiU abolirà la mili".

Vam cridar molt allò de "Serra, tururú, la mili la fas tu". Què hauríem dit amb la Chacón? A Espanya ho tenien en assonant "Chacón-Insumisión"; aquí hauríem hagut de dir "Carme, Carmeta, la mili ni en fireta".

La paradoxa del març de 2001 és que se suprimeix el servei militar i a la presó encara hi ha

una vintena de joves. De tant en tant ens arriben *insumissionetes* (exclusions *morals* de la constitució, bars fumadors...); algú recorda que l'Estat espanyol gasta 52 milions diaris per a l'exèrcit?

L'objecció fiscal a la despesa militar avança lenta, però segura. Parlem-ne.

Els mitjans han parlat poc de la ministra, el futbolista i el bombo (ens recorda l'Ivà: *Historias de la puta mili*) i -més paradoxes- la millor columna del dia, a l'ABC.

Avui, encara mengem anissos...

Elisa Serra i Rull · Psicopedagoga psicoanalista
opinio@setmanaridirecta.info

Drogues no, va dir el camell

Va ser fa uns deu anys quan, per primer cop, vaig tenir l'oportunitat d'escoltar a una noia, gràcies a la seva tutora de 4rt d'ESO que, davant de la seva davallada en el rendiment escolar i esportiu (també jugava a bàsquet), va ser prou valenta per demanar la intervenció de la psicopedagoga de l'Equip d'Orientació Psicopedagògica que intervenia al seu Institut.

La noia va explicar-me el seu inici en el consum de cocaïna als 11 anys, encara a l'escola d'educació primària, doncs tenia molts problemes derivats de la seva situació sociocultural i familiar des-

ANNA SELLARÉS

L'abús i dependència del consum de drogues és deguda a les dificultats o problemes que es tenen per viure

afavorida. També em va explicar com la van assessorar els advocats i altres professionals per afrontar la situació i la seva sorpresa davant la meua manera d'intervenir. La confidencialitat i autorització de les meves indicacions a la tutora i a l'institut van obrir una altra sortida a la seva situació. Espero que aquella noia, avui

dona, visqui millor que quan la vaig conèixer.

La meua intenció, aquesta vegada, és la de parlar de les drogues a les institucions educatives, per donar la meua opinió de perquè i com hi han entrat. Puntualitzar, d'entrada, que estic a favor de la legalització de totes les drogues com una manera d'evitar que, com sempre, siguin els més febles principalment per raons econòmiques i socials els més perjudicats.

La conclusió, aquí resumida, la vaig trobar fa dos anys; en participar en la presentació d'un treball sobre drogues d'una alumna que estava al final de la secundària obligatòria. Després d'una presentació bastant brillant del seu treball, amb una part teòrica i una

part pràctica molt interessant, i ja en el torn de les intervencions de les persones que estàvem allà per avaluar-la, a la meua pregunta sobre què pensava respecte als motius per consumir drogues, va respondre: "per divertir-se, per passar-ho millor". A l'igual que en les entrevistes amb altres alumnes, que m'explicaven que no els afectava gens el consum de determinades drogues, ans al contrari, que els despertava i els feia funcionar millor (com amb la mitologia dels artistes o creadors). Cal aclarir, però, que tant la noia del treball com els altres alumnes, tots estaven en programes alternatius a l'escolarització normalitzada o presentaven dificultats molt greus en el seu comportament, principalment personal i social.

L'abús i dependència del consum de drogues penso que és deguda a les dificultats o problemes que es tenen per viure. Actualment, la majoria encara està per una solució o adormiment d'aquestes dificultats d'una manera aliena a la pròpia persona, amb uns *cubates*, unes pastilles, uns *petes*, la blanca, el *crack*, els àcids, el cavall...

Les repercussions en el funcionament de la vida quotidiana i la qualitat de la mateixa apareixen molt aviat, i també en aquest tema els més perjudicats són els més febles i desfavorits, i no podem negar que els infants i joves de les nostres institucions educatives estan en inferioritat de condicions per poder dir "no".

. EL CIGALÓ

"És tracta aprofitar per al teu estat d'ànim una activitat tan quotidiana com cantar"

Antònia canta a una coral després de la feina. Creu que és una gran manera d'alliberar l'energia negativa que acumula durant el dia: feina mal pagada, fills aturats que tornen a casa i amigues que no paren de queixar-se perquè es fan grans.

Lèlia Becana Velasco

Això de la coral entesa com una teràpia, és nou?

Potser sí, però no cal que les teràpies passin totes per la consulta del psicòleg. Es tracta d'aprofitar per al teu estat d'ànim una activitat tan quotidiana com cantar. Ens han acostumat a pagar per tot i a crear-nos urgències que no tenim. Abans, les depressions no existien.

Però la gent també patia.

La gent patia i la gent del seu voltant l'ajudava; la solidaritat també era material, allò d'*on mengen dos en mengen tres*. Ara, de seguida ens neguitegem i ens parem a reflexionar, a dubtar, ens

qüestionem tot i perdem el nord. La vida està per viure-la i no per patir-la, almenys les que no som cristianes!

Tornem a la coral...

Quan cantes, només t'has de preocupar del teu diafragma i de respirar correctament: inspirar, expirar, inspirar, expirar i vas cantant. De fet, no és tan difícil com ho explico però tampoc és tan difícil com per no intentar-ho.

És com una tècnica de relaxació, doncs.

Surts relaxada perquè t'has deixat anar, tant inspirar i expirar, però també aprens a riure quan no encertes amb el to i quan desafines. El riure sí que és una teràpia. Cantar és comunicar-se.

. CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info o per correu postal a: Radas 27. 08004 Barcelona. L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Comissaria sense nivell C

Pilar Serra, Terrassa

Vaig trucar a la comissaria del carrer de Baldrich, de Terrassa, per fer una consulta sobre el document d'identitat. El senyor que va despenjar el telèfon em va demanar que li parlés en castellà; no entenia el català. Creia que el nivell C de català era imprescindible per treballar en una entitat pública de Catalunya.

És tan barata l'energia nuclear com ens volen fer creure?

Oriol Travesset Baró, Barcelona

els últims esdeveniments al món àrab han fet tornar al primer pla d'actualitat el debat sobre el model energètic que volem. Des de fa uns dies ens veiem bombardejats d'innombrables notícies i debats abundant aquesta temàtica. L'única conclusió comuna a que arriben els diferents actors participants en tots aquests debats és que urgeix reduir la dependència dels combustibles fòssils, especialment del petroli. Malauradament aquesta reducció no vindrà donada per una sensibilització política i ciutadana envers els problemes ambientals que provoca l'ús del petroli, o per les conseqüències nefastes que te l'extracció d'aquest en les poblacions dels països posseïdors d'aquest recurs, sinó que vindrà imposada un cop més pel mercat.

Sigui com sigui, aquesta reducció arribarà, inclús a mitjà termini caldrà optar per altres formes d'energia per substituir el pes del petroli en les nostres societats. Tot sembla indicar que l'energia elèctrica tindrà la difícil missió d'ocupar progressivament el buit deixat pel nostre estimat o negre. Això dóna més força a un debat ja existent, com produïrem l'energia elèctrica? Hi ha dues maneres d'enfocar la qüestió del preu de generació elèctrica. La primera consisteix en centrar-se únicament en el cost marginal a curt termini. És a dir, un cop la central està en funcionament mesurar que costa el kWh produït. Sota aquesta premissa, força curta de mires, és cert que l'electricitat generada per una central nuclear és molt barata.

Una segona manera és calcular la mitjana del cost de generació al llarg de la vida útil d'una central, incloent la inversió inicial, els costos d'operació i manteniment, el combustible i el cost de gestionar els residus radioactius.

Evidentment que surt "barata" la nuclear si el govern et subvenciona la inversió inicial i els nostres descendents s'ocupen de gestionar els residus durant 250.000 anys, però que ningú s'equivocui, aquests són números que no surten als butlletins oficials, però que s'acaben pagant. I com ja sabeu, qui acabem pagant som sempre els mateixos. Com diria un personatge d'aquest país: "¿Al loro, no os dejéis embaucar!".

. EDITORIAL

Les pronuclears desterrades a Fukushima

Durant l'últim any, s'han sentit moltes veus de la *lobbia* atòmica que defensaven l'energia nuclear com una energia neta no contaminant i com l'única solució davant la crisi dels combustibles fòssils. La resposta del moviment ecologista i decreixentista està sobre la taula i és prou raonable: consumir menys i consumir energia sostenible i descentralitzada. Els grans centres de producció energètica sota control d'empreses que monopolitzen la tecnologia afavoreixen els desequilibris socials en aquest camp i incrementen la possibilitat de grans catàstrofes. Davant d'això, les pronuclears han desqualificat les propostes de canvi i replantejament de la cultura energètica i han intentat mostrar aquestes opcions com un procés de retorn a l'edat de pedra. Els fets de Fukushima han aconseguit,

si més no, un silenci ensordidor d'aquestes veus que fins ara cridaven i molt. Però, ara, un cop constatat el perill nuclear i els residus que genera, havent comprovat que les fuites a gran escala són possibles i que la tecnologia extrema d'un país altament desenvolupat com el Japó no pot afrontar la força imparable de la natura, què hem de fer amb la gent apologeta de la fe atòmica? Una proposta, coherent amb la seva defensa a ultrança de la via nuclear, seria convertir tota aquesta gent en voluntariat per la descontaminació de la regió de Fukushima. Legions de pronuclears haurien d'assistir les futures víctimes de càncer de tiroides i leucèmia i mirar els ulls dels milers de persones que, gràcies a la seva obstinació i els seus interessos econòmics, restaran submergides tota la vida en un entorn greument contaminat.

. PENSEM, DONCS EXISTIM

Prou nuclears!

Lèlia Becana Velasco
directa@setmanaridirecta.info

A la catàstrofe natural, li hem de sumar la catàstrofe nuclear. I això és el que ens fa posar-nos les mans al cap, perquè només fa 25 anys de Txernòbil. El bombardeig atòmic d'Hiroshima també és recent, malgrat que les comparacions siguin odioses, però les imatges de l'explosió de la nuclear de Fukushima ens graven el seu record a la retina una i altra vegada. La dignitat de la població japonesa davant d'aquesta situació dramàtica no ens ha d'impedir reflexionar sobre la caducitat de l'energia nuclear.

Allargar la vida de les centrals nuclears no sembla un pla raonable veient el que acaba de passar a Fukushima i encara

menys si pensem que les centrals de l'Estat espanyol (la de Garoña és idèntica a la nipona) estan en pitjors condicions. *Solucionar* el problema dels residus d'aquestes centrals amb cementiris nuclears (altrament anomenats Magatzems Temporals Centralitzats) tampoc no sembla massa tranquil·litzador, donat que aquests residus no poden ser tractats de cap manera objectivament saludable per ningú.

Ens diuen constantment que aquests accidents no passen mai, que els reactors estan preparats... però la realitat és que sí que passa. No es tracta de ser alarmistes, però pensem, per un instant, quina capacitat de reacció tindríem aquí en una situació similar. El Japó està preparat per situacions de risc sísmic (els terratrèmols no són

habituals en el nostre territori, però no són del tot improbables) i les seves mesures de seguretat inclouen l'evacuació de la població en una radi de més de 40 quilòmetres, mentre que a l'Estat espanyol només es contempla l'evacuació en una radi de deu quilòmetres. No sé quina és la millor alternativa a l'energia nuclear: les renovables...?, la conscienciació de la ciutadania per reduir el consum energètic? Segurament, una barreja de les dues, però allò que és ben segur és que les centrals nuclears són un risc mortal en potència, que en qualsevol moment poden rebotar i destruir tot el que hi ha al seu voltant; la prevenció hauria de ser prioritària per evitar una nova desgràcia. Què esperen, doncs, per clausurar-les totes?

. COM S'HA FET

Aquesta setmana tenim dues novetats d'aquelles que ens agraden molt, perquè la família continua creixent. D'una banda, hem de felicitar el Jordi d'Il·lustració i la Laia d'Opinió, que s'han quedat embarassades! Aquesta notícia ens fa molt contentes i també ens fa sentir una mica tietes de la criatura, ja que es podria dir que és el primer embaràs *provocat* per la DIRECTA. De primeres, l'hauré de fer subscripçió honorífica, però, després, ja li començarem a donar feina, hehehe... D'altra banda, aquesta setmana inaugurem una nova corresponçalia de la DIRECTA, la del Ripollès. Donem la benvinguda a l'Òscar, que ja era col·laborador habitual i que ara s'ha engrescat a tirar endavant aquesta nova corresponçalia, juntament amb la Mar, precisament en un dels forats més antics del mapa de corresponçalies de la DIRECTA. Ja tenen un correu propi: ripolles@setmanaridirecta.info i aquesta setmana s'estrenen amb una columna a la pàgina 12 d'*Així està el pati*. Ànims amb la feina i, a la resta, salut i fins la propera setmana!

. FE D'ERRADES

— A l'*Estirant del Fil* de la setmana passada vam cometre dos errors: un de matemàtic i un altre de picatge. El càlcul propi de la xifra correcta de la suma de beneficis nets, les dotacions a provisions i els guanys de les filials de les cinc primeres entitats bancàries s'apuja a 23.433 milions d'euros i no pas a la de 36.959 publicada. D'altra banda, el banc anglès HSBC sortia referit, erròniament, com HBSC.

. EL RACÓ IL·LUSTRAT

KARLES

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: G1-1528-2005
C. Radas núm. 27, 08004 Barcelona
www.setmanaridirecta.info — directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
- Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència.
- Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior.

Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

· Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric.
· El setmanari DIRECTA no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@setmanaridirecta.info — ediciodirecta@gmail.com
fotografia@setmanaridirecta.info — il.lustracioidirecta@gmail.com
subscripcions@setmanaridirecta.info — distribucio@setmanaridirecta.info
publicitat@setmanaridirecta.info — administracio@setmanaridirecta.info

Qui Som

REDACCIÓ: *Estirant del fil* | David Fernández *Impressions* | Lèlia Becana *Així està el pati* | Jesús Rodríguez *Quaderns d'Illacrua* | quadernsillacrua@setmanaridirecta.info *Roda el món* | Laia Gordi i Ana Paola Van Dalen *Observatori dels mitjans* | Manu Simarro *Expressions* | Roger Palà, Estel Barbé Serra i Manel Ros *Agenda directa* | Arnau Galí i Montiel *La indirecta* | Oriol Andrés **FOTOGRAFIA:** Albert Garcia **IL·LUSTRACIÓ:** Eulàlia Corbella i Alba Teixidor **CORRECCIÓ:** Laia Bragulat **EDICIÓ:** Xavi Martí **COMPAGINACIÓ:** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT:** Tània Miró **DIFUSIÓ:** Blai Lindström **DISTRIBUCIÓ:** R.C.P. **SUBSCRIPCIIONS:** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ:** Jordi Raymond

Corresponçalies

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@setmanaridirecta.info
BERGUEDÀ: bergueda@setmanaridirecta.info
BARCELONES NORD: barcelonesnord@setmanaridirecta.info
EL CAMP: elcamp@setmanaridirecta.info
L'HORTA: hortat@setmanaridirecta.info
MANRESA: manresa@setmanaridirecta.info
MARSA: maresme@setmanaridirecta.info
MENORCA: menorca@setmanaridirecta.info
OSONA: osona@setmanaridirecta.info
RIPOLLÈS: ripolles@setmanaridirecta.info
SABADELL: sabadell@setmanaridirecta.info
SOLSONÈS: solsones@setmanaridirecta.info
TERRASSA: terrassa@setmanaridirecta.info
TERRES DE L'EBRE: terresebre@setmanaridirecta.info
TERRES DE PONENT: terrespont@setmanaridirecta.info
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@setmanaridirecta.info

, així està el pati

Les persones afectades per la hipoteca s'organitzen | PÀG. 11

Nou centre social okupat al barri d'Hostafrancs | PÀG. 11

Acció contra el consum de productes israelians | PÀG. 12

Ripoll condemna la visita de Duran Lleida a Guinea | PÀG. 12

PAÍS VALENCIÀ · LA PLANTILLA D'AQUEST REACTOR REP EL DOBLE DE DOSI DE RADIOACTIVITAT QUE LA DE LES ALTRES CENTRALS

La nuclear de Cofrents ha patit més de 100 incidents de seguretat en deu anys

Redacció Directa
redaccio@setmanaridirecta.info

Greenpeace i la Plataforma Tanquem Cofrents van presentar, l'11 de març a València, l'informe *Raons per tancar la central nuclear de Cofrents*, on fan una anàlisi detallada dels problemes de seguretat i mediambientals d'aquesta central nuclear situada a Cofrents (Vall de Cofrents). L'informe constata que, segons dades del Consell de Seguretat Nuclear (CSN), des de l'any 2001 fins al 10 de març de 2011, la central nuclear ha patit 102 successos de seguretat notificats pel CSN, dos dels quals han estat de nivell 1 a l'Escala Internacional de Successos Nuclears (INES). La central ha patit més 25 aturades no programades.

Tanquem Cofrents i Greenpeace volen que no es renovi el permís d'exploració de la central

Davant el cúmul de problemes de seguretat que acumula aquesta central i el fet de constituir un obstacle per al desenvolupament a gran escala de les energies renovables, la Plataforma Tanquem Cofrents i Greenpeace han demanat al govern espanyol que no renovi el permís d'exploració de la central, que venç el dia 20 de març.

L'informe ha estat elaborat a partir de documents del Consell de Seguretat Nuclear (CSN), Red Eléctrica Espanyola (REE) i l'Institut d'Investigacions Tecnològiques (IIT) de la Universitat Pontifí-

Marxa pel tancament de la central nuclear de Cofrents

cia Comillas. L'estudi també revela que, des de l'any 2007, la central ha hagut de declarar sis prealtes d'emergència per motius tècnics, cinc d'elles durant els últims tres anys causades per la fallada reiterada de les vàlvules d'alleujament i de seguretat del circuit primari, per on circula aigua altament radioactiva a pressió, un problema encara sense resoldre.

Les organitzacions consideren especialment greu el fet que la plantilla de la central nuclear de Cofrents rebí dosis radioactives inusualment altes durant els processos de recàrrega del combustible nuclear. En el cas del personal de contractació, les dosis radioactives són entre un 136% i un 212% superiors a les de les altres centrals; entre la gent de la plantilla i de contractació, són entre

un 143% i un 218% superiors. Aquesta situació anòmala ha estat exposada als informes del CSN davant el Congrés dels diputats i el Senat espanyols.

A Cofrents, aquestes dosis col·lectives arriben a ser de 2.500 mil·lisievert per persona, el triple de les que se solen produir en altres centrals nuclears. Aquesta dosi és molt elevada, fins i tot en centrals d'aigua en ebullició (BWR), com el cas de Cofrents, on les dosis del personal treballador solen ser més altes que en altres tipus de reactors.

Un 3,3% durant el 2010

Quant a la seva producció elèctrica, la millor dada de Cofrents és de 2010 (un any sense l'aturada obligada de recàrrega), amb una producció de

9.549 gigawatts-hora (GWh). Tenint en compte el total de generació neta d'electricitat a tot l'Estat, que va ser de 288.180 GWh, la contribució de la central nuclear de Cofrents a la producció final d'electricitat el 2010 es va situar en el 3,3%. En comparació, aquest mateix any, les energies renovables van suposar el 35% del total d'electricitat.

L'any 2010, el sistema elèctric espanyol va ser netament exportador d'electricitat, també a França. L'exportació neta va arribar als 8.490 GWh, cosa que equival a un 3,11% de la generació neta d'electricitat. Per tant, es pot afirmar que, el 2010, el sistema elèctric espanyol va exportar pràcticament tanta electricitat com la que va produir Cofrents. En altres paraules, la producció de la central nuclear de Cofrents està

pràcticament compensada per les exportacions d'electricitat del sistema elèctric de l'Estat espanyol.

Funcionament inestable

Greenpeace i la Plataforma Tanquem Cofrents recorden que, durant aquests anys, la central també ha tingut un funcionament poc estable, tal com reflecteixen les nombroses baixades de potència improvises i el cúmul d'aturades no programades. Tot això, argumenten, demostra el mal funcionament de diversos components i equips de la central, fet que està relacionat amb l'esgotament de la seva vida útil. Així, per exemple, des de l'1 de gener de 2010 fins el 7 de març de 2011, hi ha hagut quinze baixades de potència, nou d'elles de l'ordre del 50% de la potència o superior.

Durant els seus 27 anys de vida, la central ha patit una llarga sèrie d'errors i problemes de seguretat sense resoldre. Aquests problemes de seguretat tan seriosos evidencien, d'una banda, l'envelliment i l'esgotament de la vida útil de la central nuclear de Cofrents i, de l'altra, la pèrdua de cultura de la seguretat. En suma, demostren que existeix un risc cada vegada més alt que es produeixi un accident nuclear en aquesta central. A més, com és inherent a totes les centrals nuclears, Cofrents causa un seriós impacte mediambiental i en la salut pública, a través de l'abocament rutinari d'efluents gasosos i líquids i contamina l'aire i l'aigua del riu Xúquer amb radioactivitat.

+ INFO

www.ecodiari.cat

, així esta el pati

BARCELONA · MARCEL CODERCH, DOCTOR EN ENGINYERIA ELÈCTRICA PER L'INSTITUT DE TECNOLOGIA DE MASSACHUSETTS

“La tragèdia del Japó és el final de l'energia nuclear al món”

Expert en energia i sostenibilitat, parla de la situació de la central de Fukushima i avisa dels perills immediats. Coderch afirma que la central de Cofrents té exactament el mateix disseny

ARXIU MANUEL TORRES

Aleshores resta una bombolla d'hidrogen que pot esclatar. I perquè el vas de contenció no esclati, alliberen el gas cap al segon edifici de contenció, que és el de formigó, a fi de rebaixar la pressió interna. I quan aquest segon edifici té massa pressió, alliberen el gas al tercer edifici de contenció, que és el que ha esclatat a tres reactors. Per tant, la radioactivitat que hagin d'evacuar a partir d'ara anirà directament a fora, sense filtre.

Aquest gas és perillós?

Sí, és nociu. Però encara hi ha una cosa pitjor... i és que les autoritats no han donat cap xifra de les quantitats de gas alliberat, segurament perquè els mesuradors també han deixat de funcionar.

Però és gaire nociu?

Aquest gas conté bàsicament hidrogen, però també cessi i iode. Els japonesos ja pensen a donar pastilles de iode a la població de l'entorn de la central. Això és una mesura preventiva, però indicativa de l'agressivitat del gas. Volen donar pastilles de iode a tothom perquè tinguin les glàndules tiroides saturades i, així, el cos expulsi tot el iode radioactiu que pugui respirar. L'eliminació del cessi és més complicada, perquè entra per l'aigua i pels aliments.

“Aquesta vegada, el món ha après la lliçó”, diu Marcel Coderch, doctor en enginyeria elèctrica per l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (MIT) i un dels principals experts en energia del nostre país, referint-se a la crisi nuclear japonesa. En aquesta entrevista, Coderch examina la situació a fons, que qualifica de “molt greu i extraordinària”, exposa els perills del gas radioactiu que s'allibera –relacionat amb el càncer– i les particularitats tècniques dels reactors, que compara amb els de les centrals del nostre país: “Els de Cofrents són idèntics i els d'Ascó i de Vandellòs una mica més moderns... Aquí no hi ha tsunamis, però, si es queden sense llum, la situació és la mateixa que a Fukushima”. Diu que no vol ser alarmista i que considera poc probable un desastre com el de Txernòbil, però explica que refrigerar reactors nuclears amb aigua salada no és feina fàcil i que, si l'operació no reïx, el material radioactiu acabarà sortint a l'exterior, amb un resultat devastador. Propugna un futur sense nuclears i un debat energètic mundial. I rebla: “Els reactors són tan cars i els perills s'han demostrat tan grans que ara ningú no s'atreveix a invertir en grans estructures nuclears, ni bancs ni empreses”.

Roger Cassany. Vilaweb
redaccio@setmanaridirecta.info

El principal perill ara a Fukushima és que hi hagi una fusió del nucli. En què consisteix?

Una fusió total del nucli vol dir que tot el combustible nuclear es fon, passa de sòlid a líquid i fa un mag-

ma de 2.000 graus. Això passa quan es deixa de refrigerar un reactor, encara que estigui aturat, perquè continua desprenent calor i la temperatura va augmentant. Aquest magma pot acabar fonent l'envàs d'acer inoxidable que conté el nucli i també pot cremar la cuirassa de formigó, que és l'última protecció en aquest moment. I aleshores, surt a

l'exterior tot el material radioactiu. Aquesta seria la pitjor possibilitat. **La cuirassa de formigó no podria contenir el magma?**

No. Aquesta cuirassa pot contenir la radioactivitat que despengui el reactor i els gasos; serveix per a això. Però, si es fon el nucli, el magma cremarà el formigó. I en cas que

“Els tercers edificis han esclatat. Ara, la radioactivitat que hagin d'evacuar anirà directament a fora, sense filtre”

una part del formigó resistís, encara hi hauria un altre perill important: que el magma i tot el material radioactiu arribessin a aigües subterrànies de sota la central. Aleshores seria incontrolable.

Això podria passar?

Sí, podria passar, si no aconseguïen de refrigerar constantment els reactors afectats durant unes quantes setmanes. A Fukushima ha passat que se n'han anat en orris tots els sistemes de refrigeració perquè la central es va quedar sense electricitat.

Però les autoritats diuen que cada dia que passa fa més difícil un desastre nuclear.

Bé... però pot passar en qualsevol moment, encara que sigui d'aquí uns quants dies, si no aconseguïen mantenir una refrigeració constant del reactor. És cert que cada dia que passa és més improbable, però podria passar, si la refrigeració fallés.

Refrigeren els reactors amb aigua de mar. És una bona manera?

No tenen cap més opció. I fer servir aigua de mar vol dir renunciar als reactors refrigerats, perquè amb la sal es malmeten per sempre més. Aquesta aigua, quan arriba al nucli, bull i es trenca la molècula d'aigua.

“El gas radioactiu té una relació directa amb el càncer. De moment, el vent bufa cap a l'oceà, però si han de refrigerar durant setmanes o mesos, el vent pot portar el gas a la zona de Tòquio”

Com afecta la salut humana aquest gas?

Té una relació directa amb el càncer. Però això depèn de la direcció que prengui el gas radioactiu. De moment, tenen la sort que el vent bufa cap a l'oceà i el gas precipitarà a l'aigua quan plougui i quedarà força dissolt. Ara, si han de refrigerar durant setmanes o mesos i, per tant, han d'alliberar gas radioactiu periòdic-

ment, el vent segurament canviarà i bufarà cap a altres zones, per exemple, la de Tòquio. En aquest cas, quan plougui, la radioactivitat caurà sobre zones habitades. L'efecte que pot tenir no és immediat, és a llarg termini. I cal tenir present que, per sort, aquest gas té concentracions radioactives petites, però tampoc no podem ignorar que la radioactivitat pot tardar dècades a desaparèixer. I això fa augmentar els casos de càncer, és una relació prou estudiada.

Segons que diu, la situació és molt greu...

Sí. I cal tenir en compte que mai fins ara tres reactors alhora no s'havien trobat en aquesta situació. L'any 1979 a Harrisburg (EUA), solament s'hi va trobar un reactor i, durant dies, tot el món va estar-ne pendent. La situació del Japó és molt greu, extraordinària i caòtica. I també cal dir que tampoc no els quadren les mesures que els donen els aparells de mesura de la pressió i de la temperatura de dins el nucli, cosa que ho complica tot encara més, per si ja no ho era prou. I és que deuen haver deixat de funcionar.

“Si el nucli d’alguns d’aquests reactors japonesos es fongués del tot, el magma podria rebentar el formigó i aleshores el desastre seria el mateix que el de Txernòbil”

Pot passar al Japó el daltabaix de Txernòbil?

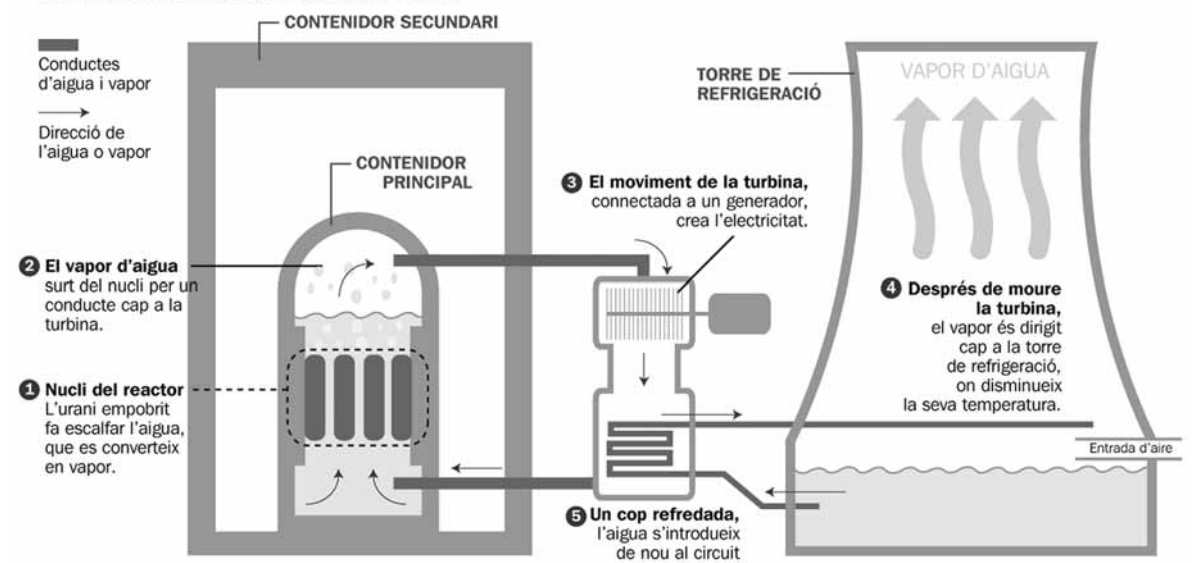
No exactament. El cas de Txernòbil és diferent, perquè el reactor no tenia cuirassa i, a més, el nucli era de grafit. El reactor es va encendre i tot el material radioactiu va sortir a l'exterior. Per tant, és una situació molt diferent, perquè són dissenys diferents. Ara, si el nucli d'alguns d'aquests reactors japonesos desgraciadament es fongués del tot perquè no es pogués refrigerar, el magma podria rebentar el formigó i aleshores el resultat, el desastre, seria el mateix.

Caram!

Ah, i aquests reactors japonesos tenen un disseny antic, de més de 40 anys, que fa més difícil la refrigeració: tenen la piscina del combustible consumit just a sobre el reactor. I aquesta piscina també s'ha de refrigerar perquè, si no, també s'encén. I un d'aquests reactors, el primer per exemple, les dades del qual vaig consultar ahir, té, tot sol, 1.700 tones de combustible consumit. Si això s'escapa, és molt perillós. El govern japonès ha dit que havien aconseguit fer pujar el nivell de l'aigua un parell de metres dins el nucli, cosa que indica que fan molts esforços per refrigerar també aquestes pisci-

Funcionament d'un reactor nuclear d'aigua bullent

Les dimensions de les diferents parts no són proporcionals ni a escala

FONT: Nuclear Energy Institute i Viquipèdia

LA DIRECTA

nes. La veritat és que és molt complicat, perquè hi ha moltes variables i han de tenir-les totes en compte a l'hora de refrigerar eficaçment. És prou difícil.

El Japó és un dels països més preparats per als terratrèmols...

Sí, el Japó va optar per fer centrals nuclears, bo i sabent que era un territori sísmic. I a més, les van construir a la costa més pròxima a la falla. Estaven convençuts que les podien fer prou segures i, de fet, s'ha demostrat que han aguantat prou bé un terratrèmol molt fort i un tsunami. Però, si es queden sense electricitat, deixen de ser segures.

I les del nostre país, són segures?

Els reactors de la de Cofrents tenen exactament el mateix disseny que els de la de Fukushima. És una central idèntica i, per tant, té la mateixa seguretat. Les d'Ascó i Vandellòs tenen uns dissenys una mica més moderns. Però, a totes, els pot passar exactament això que ha passat a

“A totes els pot passar això que ha passat a Fukushima, si no tenen electricitat. Aquí no hi ha tsunamis, però si cauen les torres elèctriques...”

Fukushima, si es queden sense electricitat. Aquí no hi ha tsunamis ni terratrèmols, però si pel motiu que sigui caiguessin les torres elèctriques del voltant i les centrals restessin aïllades i sense font de subministrament elèctric, la situació seria exactament la mateixa: el sistema

de refrigeració deixaria de funcionar, s'escalfaria el nucli i caldria fer aquest mateix procés d'afegir-hi aigua i d'anar alliberant periòdicament gas radioactiu.

És una energia poc segura...

Jo crec que la tragèdia del Japó és el final de l'energia nuclear, almenys com a projecte energètic de futur. Ara feia 30 anys que no hi havia hagut cap incident greu. I això vol dir que hi ha tota una generació que no en recorda cap. Cada vegada que n'hi havia un, passaven vint anys o 25 abans que ningú es decidís a construir noves centrals. Jo diria que aquesta vegada el món ha après la lliçó i ja ha vist clarament que no és una energia prou segura.

Però tot i els accidents passats, s'han continuat construint centrals nuclears.

Però en aquest cas hi ha un factor econòmic molt important. Cada reactor costa de 3.000 milions d'euros a 4.000 milions. Després d'això que ha passat al Japó, amb uns quants reactors inservibles per sempre més, ningú no gosarà invertir en grans estructures nuclears, ni bancs ni empreses. Els riscos són molt grossos en el context actual, amb aquesta inestabilitat econòmica i financera mundial tan gran.

Hi ha experts que diuen que amb les energies renovables no en tindriem prou.

Depèn de què entenguem per prou. És evident que, si continuem consumint cada vegada més energia, si mantenim aquesta tendència, no n'hi haurà prou. Però moderant la despesa i fent una aposta clara per les renovables, sí que n'hi hauria prou. Jo crec que aquest és el camí i que ara el món se'n adona. De l'energia que consumim a Catalunya, tan solament un 10% és energia nuclear. Amb una política d'estalvi i amb energies renovables, ens en sortiríem.

> Marcel Coderch autor del llibre 'El espejismo nuclear'

Marcel Coderch (Olot, 1953) és enginyer de telecomunicacions de la Universitat Politècnica de Catalunya i doctor en enginyeria elèctrica per l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (MIT). Actualment, és vicepresident de la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions (CMT). Expert en energia, sostenibilitat i creixement econòmic, és secretari de l'Associació d'Estudi de Recursos Energètics (AEREN-ASPO). L'any 2008, va publicar, juntament amb Núria Almiron, el llibre *El espejismo nuclear* (Sin Fronteras), una anàlisi sòlida i actualitzada del futur de l'energia nuclear al món.

ARXIU

, així està el pati

TERRES DE L'EBRE · TRES CÀRRECS DIRECTIUS DE L'ANAV I UN TÈCNIC DEL CSN ANIRAN A DECLARAR A GANDESA A FINALS DE MARÇ

La fuga de partícules radioactives de la central nuclear d'Ascó I arriba als jutjats

Andreu Curto Baiges
terresebre@setmanaridirecta.info

Durant les maniobres de recàrrega de combustible de la central nuclear d'Ascó I, el 26 de novembre de 2007, es van produir fugites de partícules radioactives a l'exterior del recinte nuclear. La gestora de la central, l'Associació Nuclear Ascó Vandellòs (ANAV), per evitar el tancament cautelar de la planta, va decidir ocultar l'incident al Consell de Seguretat Nuclear (CSN) fins el 4 d'abril de 2008, quan la filtració del personal de la planta a grups ecologistes va destapar l'escàndol.

Les investigacions posteriors han determinat que, durant quatre mesos, hi va haver una fuga descontrolada de radioactivitat, tot i que no se n'ha pogut determinar l'abast real. El que ha quedat demostrat és que els detectors de radioactivitat van ser manipulats perquè no donessin la senyal d'alerta.

Un dels fets que va agreujar encara més la situació va ser que, quan

Reactor de la central nuclear d'Ascó

la direcció de la central va saber que hi havia una fuga, no va anul·lar les visites programades a les instal·lacions. En conseqüència, més de 800 persones van ser exposades al risc radioactiu, moltes d'elles alumnes de centres educatius.

Segons el professor Eduard Rodríguez Farré, expert en els efectes

de la radioactivitat sobre la salut, no existeix una dosi de radiació inòcua; una sola partícula radioactiva podria ser suficient per contraure un càncer o alterar altres factors del cos humà.

Per aquest motiu, a finals de març, tres càrrecs directius de l'ANAV i un tècnic del CSN aniran a

declarar davant el jutjat de Gandesa (Terra Alta) en qualitat d'acusats d'un delicte contra el medi ambient, contra la seguretat col·lectiva, contra el dret de les treballadores i de falsedat documental. Per tots aquests càrrecs, podrien enfrontar-se a penes de fins a setze anys de presó.

Es dona el cas que dos d'aquests directius continuen tenint els mateixos càrrecs que quan van cometre -presumptivament- els delictes. Concretament, són Jordi Sabartés, cap d'explotació, i Antonio García, inspector resident del CSN.

Els altres dos acusats, Rafael Gasca i Francesc González, ja van ser destituïts dels càrrecs de director i cap del Servei de Protecció Radiològica respectivament. Tot i això, continuen treballant per a l'ANAV i ocupen altres càrrecs fora de la central d'Ascó I.

Precedent frustrat

L'únic intent de jutjar per la via penal la negligència i els possibles delictes comesos per les empreses gestores de les centrals nuclears va ser arran de l'incendi que va patir Vandellòs I, que va acabar amb el seu tancament. En aquella ocasió, es va arribar a jutjar el cas després d'onze anys d'espera, però la sentència va ser absolutòria pels tres directius de l'empresa explotadora de la central i per un membre del CSN.

SANTS · CENTENARS DE PERSONES HO CELEBREN A LES COTXERES DE SANTS

Can Vies guanya el judici de desnonament per tercera vegada

Jesús Rodríguez
redaccio@setmanaridirecta.info

Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) no ho va aconseguir per la via penal -el jutjat d'instrucció 10 de Barcelona va arxivar la causa el mes de febrer de l'any 1998- ni tampoc per la via civil (l'any 2008); i finalment, l'any 2011, Can Vies ha tornat a guanyar el procés judicial que pretenia aconseguir el desnonament del degà centre social situat al carrer Jocs Florals del barri de Sants. El jutjat de primera instància número 6 de Barcelona ha dictaminat contra les intencions de TMB i conclou que el centre social no es pot desallotjar amb la rapidesa i amb el tipus de procediment que pretenia l'entitat dirigida per alts càrrecs del PSC, com Assumpta Escarp i Dídac Pestanya. La jutgessa ha instat TMB a presentar una nova demanda. El 18 de febrer, poc després que acabés la vista oral celebrada a la sala 201 de la Ciutat de la Justícia, l'advocada que representava els interessos de TMB va abandonar la seu ju-

Brindis de celebració dut a terme dalt de l'escenari durant el concert de suport a Can Vies

dicial a corre-cuita i sense atendre les peticions dels periodistes que hi havia a les portes del recinte. Amb aquella actitud, es va

deixar entreveure que no estava molt segura d'aconseguir el propòsit de desallotjar d'edifici. Les raons que han portat la jutgessa a

sentenciar favorablement a Can Vies, però, estan precedides per una sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona que va esta-

blir jurisprudència en aquest tipus de demandes i que, per tant, es podrà utilitzar en futurs procediments d'altres cases okupades o en perill de ser desnonades per impagament. La notícia de la tercer victòria de Can Vies contra l'Ajuntament de Barcelona i TMB va ser rebuda amb eufòria per part de desenes de persones que, precisament, el divendres 11 de març es trobaven a les Cotxeres de Sants per preparar un concert en suport a aquest centre social. L'esdeveniment, organitzat per l'entitat Divendres Faràndula, integrada dins l'Assemblea de Barri de Sants, va comptar amb l'assistència de centenars de persones. L'actuació de Rebel Madiaq i At Versaris+Asstrio, intercalada per la projecció d'un vídeo dels tretze anys d'història de Can Vies, va ser el marc on es va visualitzar la celebració, durant la qual una desena de membres del centre social, des de l'escenari, va obrir ampolles de cava i va agrair l'esforç de tothom en la campanya de denúncia que ha portat fins aquest nou triomf.

, així està el pati

BARCELONÈS · LA FAVGRAM ENCAPÇALA LA FORMACIÓ D'UNA PLATAFORMA D'AFECTADES

El veïnat assetjat per la hipoteca s'organitza a Gramenet

AITOR BLANC

La Federació d'Associacions de Veïns de Santa Coloma de Gramenet va convocar una assemblea el dia 11 de març

Aitor Blanc
barcelonesnord@setmanaridirecta.info

La Federació d'Associacions de Veïns de Santa Coloma de Gramenet (FAVGRAM) va convocar una assemblea oberta al conjunt del veïnat el divendres 11 de març. L'acte va ser convocat "davant el problema que representa per la ciutadania afectada no poder fer front al pagament de la hipoteca". La intenció de la FAVGRAM és que es constitueixi una Plataforma d'Afectades per la Hipoteca (PAH), tal com han fet altres poblacions com l'Hospitalet. Gairebé una

particular. Una veïna que fa cinc anys que viu a Gramenet té un deute de 203.000 euros amb Caixa Catalunya; l'entitat ven el pis a un preu més car i ella ha de continuar fent front al pagament. Un altre veí que ha tingut problemes a l'hora de cobrir les mensualitats ha demanat una rebaixa de la quota al banc i argumenta: "Amb l'esforç que s'ha fet fins ara, no es pot permetre que ens facin fora". Un dels casos més flagrants és el d'un jove a qui el banc va concedir la hipoteca quan tenia parella; actualment, viu sol i té problemes per fer front als pagaments (ja deu tres mensualitats), fet que ha provocat que la seva

família rebi amenaces de desnonament per telèfon. També trobem el cas d'una família amb una persona de més de 90 anys que ja té el pis en subhasta.

Des de la FAVGRAM, que és membre de la CONFACV, també es va explicar la Iniciativa Legislativa Popular que vol engregar -quan tingui un organisme fort- per modificar la llei hipotecària i estendre la problemàtica arreu del territori. De moment, va anunciar que està mantenint reunions paral·leles amb sindicats, l'Ajuntament i els Serveis Socials per fer front als casos més urgents que afecten el veïnat de la ciutat. La jornada es va

cloure amb una crida a l'organització i una recollida de dades, a l'espera que durant les properes setmanes es constitueixi una PAH a Gramenet per fer un front comú que permeti compartir l'assessorament i oferir solucions immediates davant els possibles desnonaments. Les assistents, veient exemples d'altres ciutats, van fer una crida a estendre les convocatòries per arribar al major nombre de persones afectades possible i amb la intenció d'oferir suport mutu per evitar els desnonaments, com ja s'ha fet a d'altres llocs com Nou Barris (DIRECTA 218) i Montcada i Reixac (DIRECTA 219).

La idea es basa en crear un front comú per buscar solucions als impagaments per manca de recursos

vintena de persones van assistir a l'assemblea amb la idea d'organitzar un front comú per buscar solucions al problema dels impagaments per manca de recursos. A l'acte, hi van intervenir el president de la FAVGRAM, Pedro Rodulfo, i dues persones afectades, veïnes de Gramenet, que han estat participant a la PAH de l'Hospitalet.

Diverses persones assistents van exposar la seva problemàtica

> La Plataforma d'Afectades per la Hipoteca s'adreça a la ministra Salgado per respondre a la banca

La PAH, a través d'un comunicat, ha respost una carta enviada per l'Asociación Española de la Banca a la ministra Salgado. Segons la PAH, la banca "intenta fer xantatge a la ministra Salgado davant la possibilitat que la dació en pagament prosperi". La carta enviada pel sector banquer alerta de les "greus conseqüències que comportaria pel sistema financer la regulació de la dació en pagament", perquè implicaria la liquidació de la totalitat

del deute hipotecari amb l'entrega de l'habitatge. Ja fa més de dos anys que la PAH exigeix la modificació de la llei hipotecària -que es vol portar a debat a través d'una ILP- com a proposta de mínims per trobar una sortida davant la problemàtica que viuen moltes famílies a l'hora de fer front al pagament de la hipoteca. Mitjançant el comunicat, la PAH s'adreça a la ministra Salgado: "Volem creure que no tolerarà que els interessos d'unes entitats privades

dissenyin les seves polítiques ni li marquin l'agenda". També responen a la banca, que es planteja quin pot ser el cost d'aprovar la dació en pagament. Des de la PAH, es pregunten si "s'entén quins són els costos de no aprovar la dació en pagament". Segons la PAH, "ha arribat el moment de triar", és a dir, el govern ha de triar si vol actuar per defensar els drets de la ciutadania o vol continuar garantint els beneficis de les entitats financeres.

BARCELONA · LLUITA

Creen un nou centre social ocupat al barri d'Hostafrancs

Andreu Curto
redaccio@setmanaridirecta.info

Un grup de joves membres de Joves Comunistes del Poble Català (JCPC) han ocupat un edifici per construir un centre social al barri d'Hostafrancs. L'immoble, que portava més de cinc anys abandonat, consta de dues plantes i un altell. Antigament, havia estat una escola d'idiomes privada. Segons les noves ocupants, "l'edifici té moltes possibilitats, ja que té desenes de sales". Durant les pròximes setmanes, faran tasques de rehabilitació i reforma de l'espai per poder inaugurar-lo el mes prompte possible. Sobretot, volen "redistribuir els espais per adaptar-los a les seves necessitats, ja que, per la resta, està en perfectes condicions".

La casa, que està situada al carrer Hostafrancs número 16, serà batejada com a Ateneu Popular Aurora. Inicialment, l'ateneu estarà gestionat per JCPC, però tenen la intenció d'oferir la possibilitat de participar-hi al veïnat i la xarxa de col·lectius dels barris de Sants i Hostafrancs per fer-ne ús de forma activa.

JCPC gestionarà l'Ateneu Popular Aurora, tot i que el veïnat també podrà participar-hi

La resposta veïnal, llevat d'alguna excepció, ha estat força positiva. Un grup de gent ja es va aturar davant la casa el primer dia i es va interessar per les activitats que s'hi durien a terme, tot felicitant el jovent per l'acció.

L'okupació de l'immoble es va produir el 2 de març, tot i que no ho van fer públic fins el 9 de març. Un dia després d'haver-ho anunciat al veïnat, tres patrulles dels Mossos d'Esquadra, una de les quals de paisà, van identificar un parell de persones que estaven a l'interior de l'ateneu i dos persones més que estaven a l'exterior donant-los suport. L'actuació policial va ser molt tranquil·la i no hi va haver cap incident, a diferència de les últimes okupacions, que havien estat víctimes d'actuacions molt violentes, fins al punt d'arribar a desallotjar il·legalment alguns immobles.

De moment, no es té constància que la propietat hagi emprès cap acció legal contra les ocupants.

, així està el pati

RIPOLL · DRETS HUMANS

El ple consistorial condemna la visita de Duran i Lleida a Guinea Equatorial

Directa Ripollès
ripolles@setmanaridirecta.info

El ple municipal de l'Ajuntament de Ripoll del mes de febrer va aprovar la moció promoguda per l'associació Obrim els Ulls-Ripollès Solidari arran dels fets ocorreguts al Sàhara Occidental. Seguint la iniciativa de l'agrupació Berguedà amb el Poble Sahrauí, que ja havia presentat dues mocions a Gironella i a Berga, l'associació ripollesa va presentar un text on es denuncien les actuacions violentes comeses per l'exèrcit marroquí durant el desmuntatge del Campament Justícia i Dignitat de Gdeim Izik -el novembre de 2010- i la repressió brutal que pateix el poble sahrauí des d'aquell moment. La moció recull "la condemna a la intervenció militar de l'exèrcit marroquí sobre la població sahrauí", exigeix al govern de l'Estat espanyol la "condemna dels atacs perpetrats" i demana que "se suspengui la venda d'armament espanyol al Marroc". També expressa "la solidaritat amb els pobles tunisià, egipci, algerià, iemenita i equatoguineà, que han pres al carrer contra els règims autoritaris durant les darreres setmanes". Per altra banda, el viatge polèmic a Guinea Equatorial de Josep

El polític reconeix que ha defensat interessos privats

Antoni Duran Lleida (UDC) i José Bono (PSOE) també ha estat esmentat a la proposició. L'acord municipal inclou la "reprovaçió oberta de la visita -amb el rerefons dels interessos petrolers- d'una delegació parlamentària de l'Estat espanyol al dictador Teodoro Obiang". El viatge de la comissió del Congrés va coincidir amb la publicació de l'informe 2011 de Human Rights Watch, que critica el paper de l'Estat espanyol "en qualitat d'expotència colonial de Guinea Equatorial que, generalment, es nega a fer pressió en qüestions de drets humans". Duran i Lleida ha reconegut obertament al seu bloc que la visita a l'excolònia africana va servir per defensar els interessos d'empreses privades.

Ja fa temps que diverses organitzacions socials denuncien la responsabilitat de l'Estat espanyol en relació a l'elevat creixement del deute extern de Guinea Equatorial, arran d'un programa a través del qual les empreses de l'Estat espanyol -com les petroleres- poden comprar deute i obtenir un 12% de benefici net amb l'operació.

CATALUNYA · CAMPANYA CONTRA ELS INTERESSOS COMERCIALS ISRAELIANS

Acció a una seu de La Caixa per denunciar la comercialització de l'aigua Eden

Redacció Directa
redaccio@setmanaridirecta.info

L'oficina de La Caixa del carrer Ferran de Barcelona va ser l'indret triat per dur a terme una protesta per solidaritzar-se amb els pobles sirí i palestí el 3 de març. L'acció volia denunciar que, tot i que aquesta sucursal té coneixement de les violacions del dret internacional en què està implicada l'empresa israeliana Eden als alts del Golan sirí ocupat, l'entitat continua oferint aigua Eden a la seva clientela i el seu personal.

Eden Springs està implantada a Katzin, un territori ocupat militarment des de la Guerra dels Sis Dies de l'any 1967

L'empresa israeliana Eden Springs està implantada a Katzin, territori d'habitants sirianes que les forces militars ocupen des de la Guerra dels Sis Dies de 1967. L'Estat israelià ha construït 40 colònies i ha traslladat 15.000 colons i colones, al mateix temps que expulsava 120.000 persones. El 14 de desembre de 1981, el Parlament israelià va annexionar unilateralment l'altiplà del Golan, fet que va suposar en una clara vio-

Acció de protesta celebrada davant d'una de les sucursals de La Caixa

lació de la llei internacional i va provocar que el Consell de Seguretat de les Nacions Unides declarés il·legal l'annexió.

Per denunciar-ho, una vintena de persones es van concentrar sota el lema *Boicot Aigua Eden, Boicot Israel. Aturem l'Apartheid*. Tot i el mal temps, els crims "Boicot a Israel", "Visca Palestina lliure", "Israel, assassí del poble palestí" ressonaven pel carrer Ferran. La Guàrdia Urbana no va permetre l'accés dins la sucursal. L'acció va ser impul-

La Guàrdia Urbana no permet l'accés de les activistes dins la sucursal, en una acció impulsada per cinc col·lectius

sada pel Grup Boicot, Desinversions i Sancions per Palestina (BDS), que, juntament amb la Plataforma Aturem la Guerra, Amb Palestina al Cor, Boicot Israel i Red Solidaria contra la Ocupació de Palestina, està impulsant una campanya de boicot a l'empresa Eden. El dimecres 16 de març, coincidint amb la setena setmana internacional contra l'Apartheid israelià (del 13 al 19 de març) el grup BDS es presenta a Catalunya, a dos quarts de vuit a la Casa de Palestina.

LA ROCA DEL VALLÈS · LA PERSONA AFECTADA PRESENTA UNA QUERRELLA CONTRA EL CONSISTORI

Un mur construït per l'Ajuntament bloqueja l'accés a un habitatge des de fa dos anys

Pau Suau Rodríguez
redaccio@setmanaridirecta.info

Fa més de dos anys que un ciutadà de la Roca del Vallès veu limitada l'entrada i la sortida del seu tractor i de qualsevol vehicle a la seva masia centenària per un mur que hi va fer aixecar l'Ajuntament. L'accés per entrar a l'habitatge fa poc més d'un metre i, a més, dibuixa una corba amb un angle recte de 90 graus. Abans de l'aixecament del mur, l'accés era de 8,60 metres, que s'han vist reduïts a 1,10 metres.

El mur es va aixecar l'any 2008 per ordre de l'Ajuntament. Els

En les seves accions, el veí ha rebut el suport de diverses associacions agràries

pressupostos del consistori contemplen l'obertura d'un nou accés més ample que donaria a una nova via i facilitaria l'accés d'aquest veí a la propietat, però aquest accés no s'ha construït i l'Ajuntament va marejant la perdiu

sense fer res. Davant d'aquesta situació, el veí ha interposat una querrel·la criminal contra el consistori, ha recollit la signatura de suport de 250 persones i ha fet diverses manifestacions per reclamar que l'Ajuntament compleixi el seu compromís.

En les seves accions, el veí roquerol també ha rebut el suport de diverses associacions agràries, ja que el camí que talla el mur és un pas ramader molt antic.

Durant aquests dos anys, aquesta persona no ha pogut utilitzar el seu tractor -que necessitava per treballar la terra- perquè no podia sortir de la masia i s'ha vist obligat a llogar altres vehicles. En

cas d'emergència, no hi podria entrar una ambulància ni cap altre vehicle. Tampoc no ha pogut canviar una antiga biga de fusta en mal estat que sosté el sostre de la casa perquè li resulta impossible accedir a la masia amb una biga nova de vuit metres de longitud, ja que el seu únic accés presenta unes dimensions massa reduïdes i la corba impossibilita tota maniobra. Mentre espera que s'accepti la querrel·la interposada, el veí vol emprendre noves accions i manifestacions veïnals posant l'accent en l'incompliment dels pressupostos, els convenis i les promeses electorals per part de la classe política.

MIRALLS

Lidia Montesinos

“Hi ha formes de gestió dels recursos més igualitàries, més participatives i no jeràrquiques”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Un itinerari recreatiu elaborat a partir de material usat

pàg. 7

Quaderns d'Il·lacrúa 53

DIRECTA 220

16 de març de 2011

IL·LUSTRACIÓ:
Miguel Montaner

La igualtat dins de les diferències

Els estereotips vers la comunitat gitana es continuen reproduint, l'any 2011, i van evolucionant: l'aspecte i l'accent d'aquesta comunitat els distingeixen en una societat que continua donant l'esquena a les oportunitats i a la igualtat de tota la ciutadania. Al reportatge que presentem a continuació, donarem veu a diverses persones que, dia a dia, posen el seu gra de sorra perquè la desigualtat entre les persones no continuï creixent. Farem aflorar veus, com la de Miguel Franconetti, la de Juan José Gómez i la d'Ana Belén, que van més enllà de la militància ètnica.

Marta Alemany
afons@setmanaridirecta.info

A l'Estat espanyol, avui, hi resideixen aproximadament 650.000 persones gitanes. Aquest grup, però, és molt heterogeni. Hi ha gent gitana que es dedica a la venda ambulants; n'hi ha que estudia, o treballa, o es passa el dia cantant i ballant. Al cap i a la fi, persones que fan el mateix que la resta de persones: buscar el seu lloc dins del marc social, un espai que els ofereixi un mínim de garanties socials, tant a l'escola com a la feina, a casa, o al barri... Tanmateix, encara existeix un mur que no permet que assolixin aquests objectius, un dic en construcció des de fa segles, apuntalat per les forces polítiques, per la semàntica i pels clíxers pejoratius, per la societat i per la pròpia gent gitana. Segons un estudi del CIS sobre la població gitana i la societat espanyola elaborat el 2008, el 52% de les persones entrevistades afirmaven que tenien poca simpatia cap a les gitanes i els gitanos.

El dia a dia de Miguel

Són les 7 del matí a Gavà i sona el despertador. Miguel s'aixeca i, després de fer una visita al lavabo, s'atura davant el mirall. Amb la fulla a la mà, comença a afaitar-se. “M'afaito des que m'ho van demanar quan vaig arribar al barri. Quan vaig venir a Sant Cosme, després de set anys sense treballar, jo vestia d'una manera molt gitana: una camiseteta ben planxada, una americana, botes i mocador. La primera persona que vaig conèixer va ser en Josep Gómez, que en aquell moment treballava pel Pla Educatiu d'Entorn de Sant Cosme (PEESC). El paio va flipar quan em va veure vestit d'aquella manera. Vam començar a xerrar i em va dir que havia de tenir una imatge, perquè era molt important a l'hora de treballar. Jo em vaig quedar bocabadat. Em va demanar que m'afaités cada dia, perquè seria l'encarregat d'aixecar i de rentar la imatge de les escoles. Allò m'ho va dir perquè no em coneixia, ni com a gitano ni com a persona”, explica. Després d'afaitar-se, Miguel es

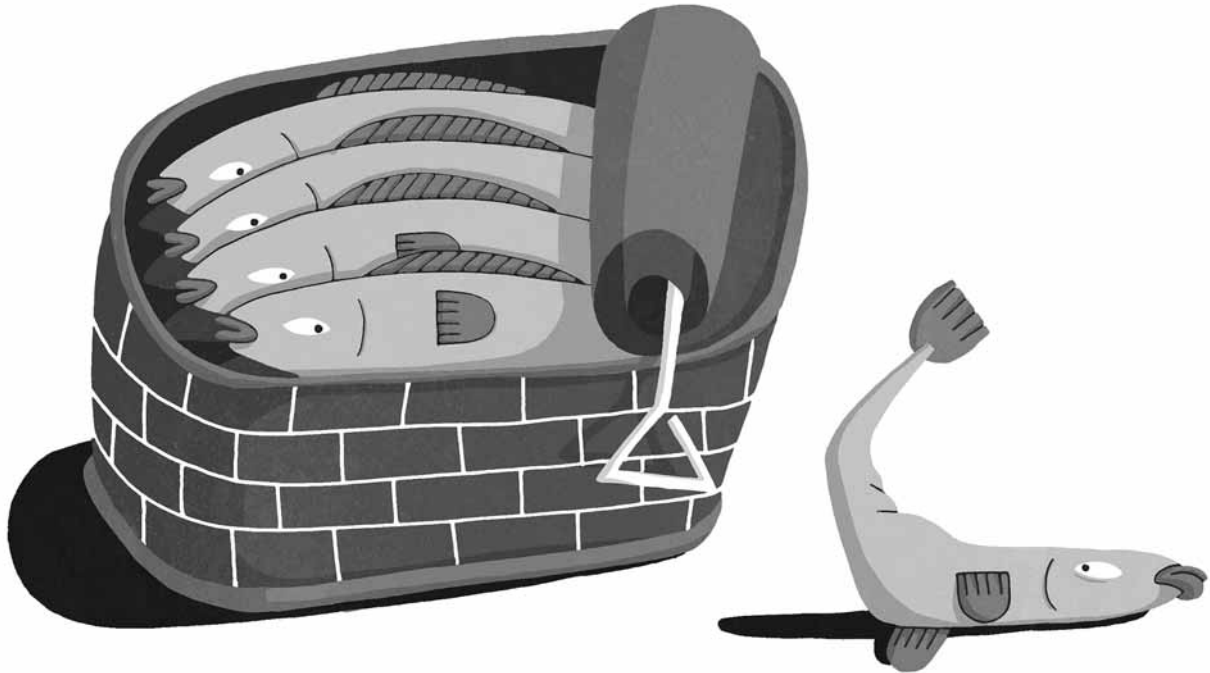
prepara un cafè amb llet i unes torrades sucades amb oli, com a ell li agrada. Un cop vestit, agafa l'autobús 80 i, amb deu minuts, es planta a l'estació. Allà, puja al tren de les 8:13 en direcció al Prat de Llobregat, on agafa un altre autobús, l'R2, o bé es desplaça caminant. Miguel Franconetti té 32 anys i és tècnic del Programa de Promoció Escolar del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració de la Fundació Privada Pere Closa. Quan arriba a Sant Cosme, visita la seva mare i pren un altre cafè amb ella. Més tard, es dirigeix a un dels col·legis o bé al seu despatx per començar la jornada laboral.

—
“A Catalunya, hi viuen 80.000 persones gitanes, membres de la minoria ètnica més gran d'Europa”
—

Miguel Franconetti va néixer al Prat de Llobregat i els seus orígens són andalusos. Els seus pares pertanyen, concretament, a aquella generació de famílies que van arribar a Catalunya des del sud durant els anys 50 i 60. És el fill gran, té tres germans i és el noi més gran de la família. Tot i que físicament no ho sembla, forma part de la minoria ètnica més gran d'Europa, és una de les 80.000 persones d'ètnia gitana que viuen a Catalunya, un grup que representa l'1,6% de la població de l'Estat espanyol.

Juan i el seu barri de la Mina

Són les 7 menys 10 minuts del matí i ens trobem al quart segona d'un habitatge del carrer Mart, al barri de la Mina de Sant Adrià de Besòs. Juan s'aixeca, mandrós, i se'n va a la dutxa. Després es vesteix i, a dos quarts de 8 del matí, aproximadament, agafa el cotxe en direcció cap a la fundació Secretariado Gitano. Abans d'escoltar el soroll del motor, però, sintonitza Ma-

ximaFm o bé Radio Olé. Quan arriba al carrer Segadors, on treballa, se'n va a esmorzar al bar Ícaro. La seva pell té un matís bru i du el seus cabells negres gairebé sempre recollits amb una cua. Juan és un jove de poques paraules, té 22 anys i ha nascut a la Mina. Forma part de les 650.000 persones gitanes que actualment resideixen a l'Estat espanyol. És mediador social a la fundació Secretariado Gitano, una de les associacions més grans i importants de l'Estat en relació amb la població gitana. "La meua funció és múltiple: treballa com a mediador en la inserció sociolaboral pel programa Acceder i acull les persones que vénen per primera vegada a buscar feina a la fundació. Entre altres coses, faig de pont entre els gitanos i el món laboral. Entre païos i el món laboral", comenta.

A l'Estat espanyol, hi ha prop de 430 associacions gitanes registrades i uns 85 congregacions del moviment religiós evangelista. El procés d'associació gitano és una via de contacte, de pressió, de defensa i de representació davant les administracions i els mitjans de comunicació, a més de tenir una funció mediadora important en situacions eventuales de conflictivitat. La Unió Romaní, l'Asociación Nacional Presencia Gitana i la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya (FAGIC) són de les més grans de l'Estat. Segons Teresa Sordè, hi ha una mobilització molt potent per part d'aquestes associacions —és a dir, tant de la societat civil gitana com dels organismes polítics— per intentar esquarterar la discriminació

racial, la desigualtat i les grans bosses de pobresa en què encara viu la comunitat gitana.

Entre valors, tradicions i estereotips

Al barri de Marianao de Sant Boi de Llobregat, Ana Belén pensa què farà l'endemà. Li agrada organitzar-se la jornada amb antelació perquè, així, pot aprofitar el dia al màxim. La jove té dinou anys i està a punt d'acabar un cicle formatiu de grau superior d'administració i finances, també a Sant Boi de Llobregat. Segons ella, existeixen uns valors gitanos que, per alguna gent, mai no han evolucionat. No obstant això, pensa, la majoria de valors que defineixen l'ètnia gitana han anat progressant i adaptant-se a la societat, tot i que d'altres valors s'hagin acabat transgredint. Està convençuda —això sí— que és possible evolucionar socialment sense perdre'ls. Ana Belén ha definit aquesta evolució de la mateixa manera que ho va fer el sociòleg Jürgen Habermas, és a dir, amb el convenciment que totes les cultures avancen a mesura que interaccionen i s'enriqueixen amb les altres.

Per aquesta jove de dinou anys, el fet de ser gitana suposa una responsabilitat d'honor i de respecte sobre totes les coses. "A la gitana que no li han inculcat una sèrie de valors des de petita no la considero gitana, perquè això significa que no té uns pensaments ni una actitud sobre els seus actes. Malauradament, encara hi ha gent que no accepta la nostra identitat i que té una opinió general que inclou tot el poble

IL·LUSTRACIÓ:
Miguel Montaner

gitano, quan només ha conegut una minoria d'integrants d'aquest poble. Per mi, el fet de ser una dona gitana no m'ha suposat cap obstacle a l'hora d'assolir uns objectius a curt o a llarg termini. Al contrari, se m'han implantat una sèrie de valors, pensaments i aptituds per poder aconseguir els reptes".

La sociòloga Teresa Sordè afegeix que, al llarg de la història, les institucions han anat creant una sèrie de mesu-

- *El procés d'associació gitano és una via de contacte, de pressió, de defensa i de representació davant les administracions i els mitjans de comunicació*

res que perpetuen la discriminació i que no permeten eradicar les desigualtats. Els sistemes polítics a través de les lleis, el sistema científic mitjançant la ciència i la literatura fent ús de l'estètica han estat els responsables de reproduir al llarg dels segles una sèrie d'imatges i estereotips que no han afavorit gens la comunitat gitana. Des del punt de vista d'Àngela Martínez, una treballadora social que fa més de deu anys que treballa al barri de la Mina, existeixen uns estereotips perquè les opinions es basen en construccions antigues, com és el cas dels gitanos que viuen immersos a la societat castellana. La treballadora social afegeix: "És com

si no existissin. Aquesta falta de visibilitat afavoreix la continuïtat dels prejudicis. Es manté una percepció sobre els gitanos reforçada per les conductes que mantenen alguns i que resulten negatives per la resta de la societat". Juan José, per la seva part, s'enfureix quan recorda la traïdoria de la majoria dels documentals sobre els gitanos, que recreen un retrat homogeni de la seva ètnia. "Però, què passa? Que la gent busca uns estereotips per encasellar-nos. Que si els gitanos són uns mandrosos, que si em robaran, que són uns *guarros*... Hi ha gent que es fixa més en allò negatiu i marginal que no pas en allò positiu. Tot això també succeeix per la influència que hi ha en l'àmbit educatiu; per exemple, als llibres de text i els còmics, que fomenten aquests estereotips. I després es fan reportatges com els del programa *Callejeros*, que només mostren una cara de la moneda, la més oxidada", manifestava.

L'escolarització gitana

Miguel Franconetti va començar a treballar a l'esplai del barri amb catorze anys i als setze va signar el primer contracte. Més endavant, va començar a treballar al centre obert juvenil i, amb el temps, va veure la necessitat de fer una carrera universitària. Llavors, als 27 anys, va estudiar la doble titulació universitària de Treball Social i Educació Social. Avui és tècnic i promotor escolar i treballa pel Pla Educatiu d'Entorn de Sant Cosme. Entre altres qüestions, es planteja l'objectiu d'aconse-

-

Gairebé tota la població infantil gitana accedeix a l'escola a l'edat obligatòria. Durant la secundària, però, comença l'absentisme escolar

-

guir la primera escolarització de l'alumnat gitano, la reducció de l'absentisme i la millora de la imatge dels centres educatius. Per fer-ho, abraça tres àmbits: l'escola, la família i l'alumnat. Miguel, com Juan José Heredia a la fundació Secretariado Gitano, s'ha convertit en un pont entre l'administració i les famílies gitanes.

Sant Cosme és un barri de 8.000 habitants que fa 25 anys que es troba en procés de remodelació i que tradicionalment ha tingut fama de barri marginal, vinculat al mercat de la droga. Tot i que ha estat un raval que ha viscut una gran manca d'oportunitats d'escolarització i d'ocupació, aquella gent que ha volgut tirar endavant i no quedar immersa en la misèria ho ha fet. Avui, continua sent un barri que creix i es remodela i Miguel Franconetti lluita, precisament, perquè no persisteixi l'encasellament; no pot consentir –comenta– que la mainada deixi d'estudiar pel fet de ser gitana. L'educació de la canalla gitana encara és una muntanya russa, a cavall d'un conjunt de prejudicis i de valors pejoratius que atempten contra les possibilitats d'igualtat.

Al l'Estat espanyol, el procés d'escolarització generalitzada es va iniciar a partir dels anys 80. L'esforç de l'administració i la voluntat decidida de les famílies gitanes per incorporar-se a la societat i buscar un futur millor pels seus fills i filles ha fet que, avui, la pràctica totalitat de la població infantil gitana accedeixi a l'escola a l'edat obligatòria. Ara bé, el problema de l'absentisme escolar comença durant l'ensenyament secundari. Segons Miguel Franconetti, l'educació és l'èxit personal; d'una banda, implica l'àmbit escolar i, de l'altra, l'àmbit social perquè

afavoreix el reconeixement de molta gent i eleva l'autoestima de la persona escolaritzada.

Deixar de ser gitano

Apaiar-se. Quan una persona gitana pren massa contacte amb una persona que no ho és o quan trenca les barreres socials i accedeix a una educació superior o a un lloc de feina millor, algunes persones utilitzen aquesta paraula; aleshores, deixa de ser gitano. Segons Teresa Sordè, aquests discursos l'únic que pretenen és mantenir el poble gitano al subsòl social. Les persones gitanes poden aconseguir una igualtat d'oportunitats sense haver de renunciar a la militància ètnica, sobretot perquè això els permet enriquir-se culturalment. Tot i això, aquests discursos calen molt. Per Juan José Gómez, estudiar li ha permès assolir un propòsit, la clau d'una porta plena d'oportunitats i de l'accés a la igualtat. Sempre amb el suport de la família i les amistats, continua pensant que "ser gitano és un sentiment". Ana Belén, la jove de Sant Boi, creu que ha guanyat molt estudiant aquell grau superior perquè no volia quedar-se estancada i, encara menys, submergida en la invisibilitat. Miguel Franconetti, per la seva banda, reflexiona sobre el futur amb el cor i evoca les estones que passava al sol amb els infants quan era monitor, les hores al despatx i a les cases de les famílies. "El futur, com a gitano, passa per treballar amb les noves generacions de gitanos perquè tinguin les mateixes oportunitats que la resta de ciutadans", afirma. I afegeix: "Jo ho faig des d'aquí, des de Sant Cosme, altres des de l'administració, altres des de la universitat i tu com a societat. Per què, quina diferència hi ha entre tu i jo?"

Petit mapa de la situació gitana

La comunitat gitana va arribar a l'Estat espanyol fa més de 600 anys des de diferents punts del món. Segons Teresa Sordè, investigadora del Grup d'Estudis d'Immigració i Minories Ètniques i professora de Sociologia a la Universitat Autònoma de Barcelona, a l'Estat espanyol, hi ha dos grans col·lectius de gent gitana. Per una banda, un grup majoritàriament autòcton i que parla el caló, les restes que han quedat del romanès. Dins d'aquesta comunitat, s'hi pot distingir la població que es va quedar aquí quan va arribar a la Península –al voltant del segle XV– i la població que es va desplaçar des del sud de l'Estat cap a les zones més desenvolupades als anys 40 i 50 arran de les grans migracions. Per altra banda, hi ha el col·lectiu gitano que prové dels fluxos migratoris internacionals, que van començar a arribar al voltant dels anys 2001 i 2002 dels Països de l'Est i de l'Europa Central, els membres del qual parlen romanès.

El poble gitano està reconegut pel Parlament de Catalunya des de l'any

2001 i pel Parlament espanyol i el Parlament europeu des de l'any 2005. Gràcies a aquests reconeixements, s'han pogut dur a terme diverses iniciatives polítiques. Una de les més rellevants ha estat l'elaboració del Pla Integral del Poble gitano, una iniciativa catalana sorgida el 2001, mitjançant la qual es va crear el Grup d'Assessors per a la Mesa d'Educació del poble gitano. Sota aquest paraigües, es va desenvolupar el Pla Educatiu d'Entorn de Sant Cosme, una iniciativa que van posar en marxa l'Ajuntament del Prat de Llobregat i la Secretaria General de Llengües i Entorn del Departament d'Educació, l'organisme on treballa Miguel Franconetti. Des d'una perspectiva més àmplia, el 9 d'abril de 2010, el Consell de ministres espanyol va aprovar el Pla d'Acció pel desenvolupament de la Població Gitana 2010-2012. Aquest pla, dotat amb 107 milions d'euros, abordarà àrees com la ciutadania i la igualtat, l'educació, l'ocupació, l'acció social, la salut, l'habitatge, la cultura i la població gitana en el marc de l'agenda política europea.

Vista panoràmica de La Mina
-
Arxiu

Lidia Montesinos

“Actualment, no podem parlar de g

Va estudiar Filosofia a València i, després, Antropologia Social i Cultural a la UB. Forma part del grup Oficina Social d'Antropologia i Presons i de l'Associació d'estudiants Antropologies i també és editora de la *Revista Viscera*. Dins el Grup d'Estudis sobre Reciprocitat de la UB, du a terme la seva recerca de tesi, a Navarra, on reflexiona sobre la idea de comunitat a partir de diferents aspectes: el poble, la família, les agrupacions polítiques, els béns comuns i la llengua. Ha vingut a Barcelona per participar al Curs d'Estudis Crítics des de les Ciències Socials, on ha exposat part del seu estudi sobre els béns comuns de Navarra i les teories crítiques sobre el concepte liberal de propietat.

Eduarne Bagué

entrevista@setmanaridirecta.info

Treballen qüestions de gestió comunal de recursos. Ens podries explicar concretament quines i on?

He fet el meu treball de camp a Goizueta (muntanya de Navarra). En aquesta zona, els pobles han tingut el dret d'utilitzar els recursos naturals del seu entorn, els *béns del comú dels veïns*: llenya, fusta, aigua, pastures. La forma d'utilitzar, repartir o treballar col·lectivament aquests recursos ha canviat molt, sobretot amb la industrialització, la consolidació de l'Estat espanyol i el desenvolupament del capitalisme. Abans, tots ells es gestionaven de forma comunitària, mitjançant assemblees de veïns, ordenances i regles consuetudinàries locals, en el si d'una organització social desigual, però prou autònoma. Allò era pròpiament gestió comunal, però, actualment, a Goizueta, no podem parlar de gestió comunal. Amb la creació dels municipis a l'Estat espanyol i els canvis que introdueixen els plantejaments liberals i lliurecanvistes arran de les desamortitzacions de terres, molts béns comuns es van particularitzar i privatitzar i els que van quedar exceptuats de les desamortitzacions van passar a ser gestionats pels ajuntaments. D'aquesta manera, va desaparèixer la figura jurídica del *comú de veïns*. En el cas de Goizueta, les muntanyes van passar a ser considerades béns d'utilitat pública i a ser gestionades per l'Ajuntament, que s'ha de regir per la legislació navarresa, espanyola i europea. Es conserva la titularitat comunal i els drets dels veïns d'utilitzar aquests recursos, però no la gestió comunitària.

“És interessant preguntar-se per aquesta idea de ‘comunitat’, o d'allò ‘públic’”

Què és la propietat comunal o els recursos comuns i com els entenen les diferents institucions dins el context de Goizueta?

És el nucli del treball que estic duent a terme i veig que hi ha contradiccions, indefinicions i tensions entre diferents maneres d'entendre els béns comuns i també interessos enfrontats. D'una banda, persisteixen els drets veïnals immemorials, dels quals es beneficien pastors i ramaders que utilitzen les pastures comunals de forma gratuïta. També es conserva el costum de la *llenya de llars*, així com l'accés lliure o molt barat a l'aigua. Entre els veïns que no

posseeixen ramat ni aprofiten terres comunals, es manté una certa concepció dels recursos comuns com un tipus de propietat que ha de complir una funció social i ha de ser equitativa; per això reclamen tenir-hi accés, encara que sigui a través de formes atípiques o noves. L'Ajuntament és l'encarregat de regular aquests usos i de solucionar els conflictes que es produeixen. D'altra banda, també s'encarrega de gestionar les plantacions d'arborat que es fan a gran part de les muntanyes comunals de Goizueta. Aquestes plantacions, subvencionades pel Govern de Navarra i per la Unió Europea, responen a una política mixta que combina la producció comercial de fusta amb plans de conservació i protecció ecològica de muntanyes i boscos. S'entén que els béns comuns han de proporcionar recursos als municipis i la producció comercial de fusta ha complert aquesta funció fins que ha arribat la crisi. Però també s'entén que han de complir una funció pública de conservació ecològica. Aquestes polítiques comercials permeten que les empreses fusteres es beneficien d'allò comunal, ja que fan les plantacions i les tales i, després, compren la fusta a través de subhastes públiques i concessions, fet que no deixa de ser una forma de privatitzar els beneficis que generen aquests béns comuns. Estan passant coses amb quasi tots els serveis públics en aquesta època de crisi i maduresa capitalista.

Quina relació hi ha entre les formes del dret consuetudinari i l'organització local i les administracions i institucions de la Comunitat Foral de Navarra, l'Estat espanyol o la Unió Europea?

La relació és conflictiva, tant entre els propis veïns com entre els veïns i l'Ajuntament, entre l'Ajuntament i el Govern de Navarra, o en relació a les directrius europees. És complex perquè els interessos veïnals i municipals han

de conviure amb prescripcions de sostenibilitat i utilitat pública i, a més, entren en competència amb els usos comercials i productius pròpiament capitalistes.

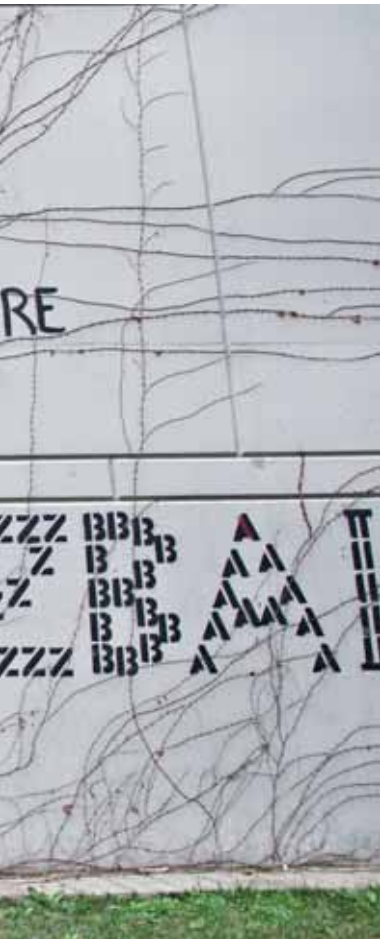
Quin paper està jugant la Unió Europea en aquest escenari?

Des que Espanya va entrar a la Unió Europea, va acceptar regir-se i adaptar-se a les seves directrius i això ha passat per la implantació de programes com la Política Agrària Comuna (PAC) –que ha transformat absolutament les economies locals: burocratització de la vida rural, control del ramat, seguiments sanitaris estrictes o regulació dels sacri-

“La història i l'etnografia ens ensenyen que hi ha d'altres formes d'organització i gestió dels recursos que poden ser més participatives, més igualitàries i no jeràrquiques”

fics– o els plans d'ordenació forestal i de conservació ecològica. Navarra s'ha d'adaptar a aquestes directrius i els ramaders dels pobles viuen gràcies a les subvencions europees. És una forma de compensar-los, diuen, pels efectes de la globalització, però ja es preveu que, el 2013, vinguin retallades i potser no siga una forma sostenible de mantenir les economies locals. Fa temps que estan impulsant, també des d'Europa, projectes per la patrimonialització de la cultura local. El cert és que el preu dels pinsos no para de pujar

Gestió comunal

FOTOGRAFIES:
Juanfra Álvarez

el mercat de la carn dóna pocs diners als ramaders, que depenen absolutament de les subvencions europees.

Durant la teva exposició, vas explicar que predomina una percepció simplista sobre la gestió comunal dels recursos. D'on prové?

Els plantejaments simplistes i reduccionistes d'aquest tipus de realitats han estat elaborats principalment pel pensament liberal. Sempre es menciona l'article de Garrett Hardin, però, en el cas espanyol, aquests plantejaments provenen més aviat dels postulats del pensament liberal del segle XIX, que van impulsar les desamortitzacions de béns comunals amb arguments i discursos simplificadors de la propietat comunal —no és sostenible, no és rendible econòmicament, ningú no se'n fa càrrec, són formes arcaïques, desordenades i ineficaces— per justificar i legitimar la privatització de terres i l'aposta pel lliure mercat. Els estudis del cas demostren que els béns comunals i les formes d'organització comunitàries són complexes, estan regulades al detall i solen buscar precisament el manteniment i la sostenibilitat econòmica i social de les poblacions. S'ha destacat, també, que solen respondre a criteris de conservació ecològica basats en un coneixement exhaustiu dels ecosistemes propis.

Comentes que s'ha produït una idealització del caràcter harmònic, pacífic i igualitari de les organitzacions comunitàries. A què et refereixes?

Assistim a un moment en què sembla que calen models alternatius al capitalisme. La història i l'etnografia ens ensenyen que es donen formes d'organització i gestió dels recursos que poden ser més participatives, més igualitàries, no jeràrquiques i basades en altres valors que no són els del benefici econòmic i la maximització de rendiment. Les

organitzacions comunitàries, els béns comunals o la gestió comunal de recursos han inspirat algunes d'aquestes utopies o propostes de vida alternatives. Si volem aprendre d'aquestes formes d'organització, és important conèixer-les en profunditat, abordar-les de manera crítica i no caure en interpretacions mitificadores o idealitzadores, ja que, en molts casos, l'organització comunal també reproduïx relacions de poder, jerarquies, desigualtats, acaparament de béns o expropiacions.

Aleshores, sobre quins preceptes o bases es consoliden les comunitats?

Això varia molt d'uns llocs a uns altres, de les comunitats indígenes de l'Amèrica del Sud als *ejidos* a Mèxic o els pobles de la península ibèrica. En el cas de Goizueta, tenies accés als recursos comunals pel fet de ser veí i el dret de veïnatge anava lligat a la propietat d'una casa, cosa que mostra com moltes vegades

—
“Els discursos simplificadors de la propietat comunal —no és sostenible, no és rendible econòmicament, ningú no se'n fa càrrec, són formes arcaïques, desordenades, ineficaces...— volen justificar i legitimar la privatització de les terres”
 —

es dóna una combinació entre formes d'apropiació particular o familiar i propietats comunals. En determinats moments de la història, podia ser un sistema injust o desigual perquè no permetia crear noves cases i els drets romanien estables (una forma de controlar la població per no esgotar els recursos), cosa que significava que els nous pobladors no gaudien d'aquests drets i es convertien en arrendataris o inquilins a casa d'altres veïns, que els cedien els seus drets a canvi de tributs o treballs. Els germans i germanes de l'hereu del *baserri* tampoc no podien formar una nova casa i, per tant, havien d'emigrar, seguir solters a la casa (*mutil/meska zaharrak*) o casar-se amb l'hereu d'un altre *baserri*. Aquesta era una de les primeres formes d'expropiació dels drets d'aprofitament de béns comunals i també una forma de generar desigualtats. Però tot això ha anat canviant, lentament, arran dels canvis demogràfics, socials i econòmics. El prestigi del *baserri* ja no és el que era; sovint, els hereus resten solters o hi ha l'herència dividida. L'organització consuetudinària s'ha anat transformant i, actualment, estableix que per utilitzar els béns comunals has de residir al poble com a mínim durant tres anys, estar empadronat i tenir en ordre el pagament d'impostos. Això sí, hi ha determinats usos estipulats; no pots demanar terres comunals

—
“Caldria preguntar-se si hi ha possibilitats d'autonomia respecte als fluxos de capital financer. Què significa autonomia econòmica avui dia?”
 —

per fer-ne un ús qualsevol. Qui té accés i qui no en té als recursos comunals i per què és un tema complex que ha variat molt a la zona que jo estudio. En aquest sentit, és interessant preguntar-se per aquesta idea de *comunitat*, o d'allò *públic*: Què és? Qui s'encarrega de la seva gestió? Qui pot adquirir aquests drets i qui ha estat expropiat d'ells?

Fins a quin punt seria possible recuperar (si la paraula és correcta) una certa autonomia econòmica per les persones de la zona de Goizueta?

S'hauria de matisar perquè, avui dia, què significa autonomia econòmica? Navarra, per exemple, té un règim fiscal diferent del de l'Estat espanyol —com els altres territoris històrics: Àlaba, Biscaia i Guipúscoa—, fet que li atorga una gran autonomia respecte de l'Estat espanyol. Això és el que està demanant Catalunya, ara. Una altra cosa diferent és l'autonomia

municipal, que a Navarra estava regulada pel seu dret foral, però que s'ha vist molt reduïda. El debat sobre l'autonomia dels pobles, les nacions o els territoris històrics resta pendent a l'Estat espanyol i penso que els canvis polítics que s'estan donant al País Basc i les demandes sobre la memòria històrica també parlen d'aquesta necessitat. Ara bé, més enllà de la qüestió de la sobirania o la independència fiscal, caldria preguntar-se si hi ha possibilitats d'autonomia respecte a l'economia capitalista i els fluxos de capital financer. I ací recupere la importància que té el fet que, tant des de les ciències socials com des dels moviments socials i polítics, s'estiga pensant i experimentant amb altres models econòmics i de gestió.

Quin paper té l'antropologia en el disseny de noves polítiques o en la mediació de conflictes?

Sabem que els equips que porten a terme projectes de desenvolupament, intervenció humanitària o fins i tot accions de guerra preventiva incorporen antropòlegs per elaborar els seus projectes, conèixer la població i contribuir a una implantació més bona dels seus programes. Un paper que potser no està tan allunyat del que van desenvolupar durant la colonització. L'antropologia també té un paper rellevant en els projectes de participació que es van començar a impulsar sota la idea de governança. En tot cas, em sembla més interessant treballar colze a colze amb les comunitats als pobles i els barris o la vinculació amb moviments socials, ja que, des de les institucions, tot i les bones paraules i algunes propostes lloables, generalment s'actua en defensa de certs interessos econòmics o de control social. Tot i així, és difícil mantenir una ètica al respecte en l'ambient universitari i laboral actual, cada vegada més competitiu i on es fa quasi impossible rebre una beca o una subvenció per desenvolupar un estudi lliurement, sense un enfocament determinat, sense uns objectius establerts —quasi sempre lligats a la productivitat. Crec que la institució universitària ha sigut subsumida per la lògica empresarial i capitalista i que els professors i els estudiants fins i tot han fet cos ja amb aquesta forma de funcionar i pensar. Obligats, però submisos, ara ens dediquem a omplir papers, sol·licitar projectes fantasma, vendre'ns com bons investigadors, escriure articles en anglès i anar a congressos que poques vegades generen espais de discussió. Em sembla un panorama desolador perquè penso que el coneixement és poder i que hem d'arribar-lo a les institucions.

Una juguesca creativa i alliberadora

Convertir un tros de ferralla en el circuit pel qual s'ha d'esmunyir una pilota. Aquest és l'enèsim giny que ha construït l'associació Guixot de 8 perquè la canalla explori les seves habilitats de forma lúdica. Simil·lar a aquest joc, altres propostes elaborades a partir de material usat integren un itinerari recreatiu que, a més d'escapar-se del mercat sense malmetre el medi, fomenta la creativitat i l'autonomia de la persona a qualsevol lloc del planeta.

Àlex Romaguera

quadernsillacrua@setmanaridirecta.info

El joc és la primera activitat de qualsevol infant, a través de la qual aprèn a compartir i a gaudir d'activitats que, de forma natural, l'ajuden a adaptar-se a l'ambient i a dominar-lo. Ho expliquen la directora i la coordinadora del Curs d'Especialista Universitari en Educació organitzat per la Universitat de les Illes Balears ja fa alguns anys, Rosa Lourdes Rodríguez i Núria González. Segons detallen en un article publicat a la revista *L'Arç*, el joc no sols és un mitjà d'oci, sinó que també és una font de comunicació i de socialització extraordinària. Per això és important saber a què juguem i com ho fem, perquè això ens ensenya a relacionar-nos i a interpretar les circumstàncies que ens envolten. Un determinat joc ens farà persones més agressives, un altre més cooperatives i n'hi ha que estimularan el nostre enginy per treure'ns d'un atzucac. De la mateixa manera, expliquen les dues pedagogues, els jocs ens aproximen a l'univers cultural de l'altra i a maneres d'observar la realitat des d'un prisma que, fins aleshores, ignoràvem. Podem concloure, doncs, que tot i que la vida no és un joc, el joc és una finestra per gaudir i desenvolupar el nostre relat quotidià.

Intel·ligència recreativa

Guixot de 8 és una de les associacions que, d'acord amb aquesta mirada polièdrica del joc, planteja una proposta lúdica basada en l'ètica, la responsabilitat i el coneixement mutu. Acostumades a barallar-nos amb una maquineta que enfronta dos exèrcits o ens repta a superar la velocitat del campió de *motorbikes*, ens trobem amb un esquelet d'alumini que ens interpel·la a resoldre un parany determinat.

A diferència del típic joc que només busca distingir entre la gent forta i la feble, com pot ser la Guerra de les Galàxies o la lluita entre lladres i agents de l'ordre, se'ns presenta el repte de trobar el desllorigador d'un artefacte dispost a la taula o al bell mig del carrer. És el cas del laberint, una instal·lació interactiva capaç de transformar l'espai quotidià (plACES, carrers, parcs) en una trobada lúdica per tots els públics. Construïda amb ferro i fusta, la instal·lació creada pel col·lectiu Itinerània ens proposa un laberint de gran format amb la peculiar-

ritat que algunes de les seves parets poden obrir-se si es resolen les proves d'habilitat que s'hi plantegen.

Aquesta i altres joguines, a diferència de les tradicionals, no estan pensades per tenir guanyadores i vençudes ni per assolir un premi concret. La recompensa es troba en la perspicàcia, la novetat i l'enginy, que fan de la situació una experiència agradable. Així ho han pogut comprovar nens i nenes dels cinc continents a través de Guixot de 8, els invents del qual han esdevingut autèntiques formes d'entreteniment i de comunicació socials.

- *El laberint, una instal·lació de fusta i ferro creada per Itinerània, transforma l'espai quotidià en una trobada lúdica per tothom*

- *L'oci es converteix en el vehicle a través del qual prenem consciència de respectar el medi i donaem utilitat social a les eines que llencem*

Enguany, fa vint anys que aquest col·lectiu, nascut arran de la Fira de la Pesseta de Tona (Barcelona), trasllada una dimensió alternativa d'entendre l'oci als carrers i les places i converteix els jocs fabricats amb materials vells en noves eines de dinamització. "Hem donat vida a deu tones de ferralla convertint-les en 300 jocs, 150 dels quals són diferents, mentre que la resta són versions, tot i que mantenen el segell de peça única", expliquen les seves impulsores.

Inspirant-se en els jocs de cucanya i les bitlles que amenitzaven les festes majors, Guixot de 8 presenta un repertori d'artefactes adaptats a qualsevol context. Alguns són més complicats que d'altres, però tots han estat compartits per 900 poblacions de 26 països diferents. Lluny de les joguines alienants i agressives, aquests jocs esdevenen *divertiments* davant dels quals cada persona explora les seves habilitats motrius, independentment del seu patró cultural i social. I també vinculen totes les assistents amb la proposta, com ho fa el laberint d'Itinerània, on, si bé no hi acaba jugant tothom, la diversió és col·lectiva.

Seqüència de l'activitat recreativa que Guixot de 8 va organitzar al Alexander platz de Berlín, l'estiu de l'any passat -
Arxiu Sulamith Sallmann

Art en moviment: cooperativisme en joc

Una partida edificant

Guixot de 8, Itinerària i altres entitats com Artijoc, La Guarderia Teatre o la companyia Katakra, defensen un nou paradigma de l'oci, segons el qual el joc és una vivència en què el triomf i la derrota desapareixen en benefici de la festa i de la capacitat d'enfrontar-se a una situació original.

Aquests paranys, que simplement es basen en senzilles fórmules físiques, tenen un argument molt poderós. No només ofereixen moltes possibilitats educatives (concentració, estratègia, càlcul, creativitat) i un vessant lúdic motivador, sinó que, a diferència dels jocs convencionals, també ens ensenyen a desenvolupar propostes recreatives a partir de material de rebuig.

"Pretenem que el públic percebi, de forma pràctica, que no tots els joguets es troben a les botigues; que n'hi ha de fàcil construcció i que es poden fabricar o inventar a partir d'un material reciclat fàcilment identificable", expliquen des de Guixot de 8. A través del joc, doncs, valoren la importància del desenvolupament sostenible. "No calen reflexions, ja que els xiquets, com el públic de teatre, observen que el reciclatge és un dels camins per preservar el medi i donar utilitats satisfactòries a materials apartenentment inservibles".

Per bastir aquest discurs, Guixot de 8, Itinerària i la resta d'entitats ofereixen la seva proposta en el marc de jornades o activitats que també inclouen la plantada d'arbres, la neteja de l'entorn o l'elaboració de jocs a partir de material extret de les deixalles. "La majoria de jocs, els elaborem després que els participants coneguin els processos de reciclatge (tipus de residus i contenidors) i els principis del consum responsable (estalvi energètic, consum d'aigua)".

L'oci es converteix, doncs, en el vehicle a través del qual prenem consciència del respecte al medi i donem utilitat social a les eines que llencem. A mesura que posem en pràctica les nostres capacitats motrius i gaudim del moment, aquests ginys lúdics ens estimulen a ser curosos amb el medi i a reflexionar sobre la capacitat de transformar una deixalla en un objecte de relació i d'oci.

Al capdavall, d'aquesta presa de consciència, en pot aparèixer la versió reciclada d'un joc conegut per la majoria de mortals, però també un altre que, gràcies a la nostra imaginació, planteja un repte fins ara inexplorat. Desafiant les nostres limitacions, fem del joc un mitjà per créixer, conèixer i participar en comunitat.

Artijoc ofereix jocs cooperatius per a les escoles, instituts i centres de lleure d'arreu del món

-
Arxiu Artijoc

La Lluna de la casa Goki entusiasma la canalla. S'ha convertit en el joc estrella per l'alumnat de l'Escola d'Educació Primària Joan Coromines de Mataró. Aquest centre educatiu, com la resta d'escoles de la capital maresmenca, va poder gaudir —el mes de febrer passat— de l'oferta lúdica que proposa la cooperativa Artijoc.

Construït amb fusta, el joc de la Lluna de la casa Goki estimula la psicomotricitat de la mainada i, alhora, potencia la cohesió i la coordinació en grup. És un dels articles que ofereix Artijoc a través del seu Gronxador, una botiga a través de la qual l'entitat promou el joc cooperatiu a grups de lleu-

re, famílies i centres educatius d'arreu del món.

L'experiència d'Artijoc en aquest terreny ensenya les bondats del joc com a potenciador de la interculturalitat. "A més d'una forma d'entreteniment creativa i de creixement personal, és un element comú per relacionar-se i trencar fronteres imposades", expliquen.

Per la cooperativa, constituïda l'any 1999, el joc ha esdevingut una eina indiscutible per explicar la realitat, però també perquè l'alumnat adquireixi coneixements, experimenti i es comuniqui amb la resta de gent. En aquest sentit, la seva labor planteja un

model educatiu segons el qual el joc és el centre d'una activitat que també inclou el ball, la dansa, el diàleg entre els nens i les nenes i altres dinàmiques de grup d'un valor pedagògic molt alt.

Jocs cooperatius com la Lluna de la casa Goki, jocs de cartes com la Casa de Galetes, jocs de destresa com el Bausack o jocs de taula com el Dvonn integren un menú de propostes on tampoc no hi falten jocs per la mainada d'altres llocs del món. Un assortit que augmenta constantment i amb el qual Artijoc desenvolupa la seva acció comunitària i posa en simbiosi l'art, el lleure i l'educació solidària.

Els jocs de Guixot de 8 estimulen la imaginació i el lleure en l'espai comunitari

-
Arxiu Guixot de 8

8 de març: 100 anys, 100 dones, una foguera, una marea

FOTOGRAFIA: Amada Santos

Barcelona, 6 de la tarda, 8 de març de 2011. Un centenar de dones, lesbianes i trans sortim del no res i, sense demanar permís, aturem el ritme vertiginós de la ciutat aparador durant vint minuts. “Ja n’hi ha prou de carregar les crisis a les dones. Atura’t i pensa”, interpel·lem. Et recordem, un cop més encara, 100 anys després del primer cop, allò estructural i evident: si nosaltres ens aturem, tot s’atura. “Imagina què passaria si totes féssim vaga”, t’amenacem somrient. Com fem des de temps immemorials, interposem els nostres cossos per refusar la barbàrie: la complicitat dels governs amb la tirania dels mercats que ens porta cap al desastre no serà en el nostre nom. Ara que l’ènimsima mutació del capitalisme assetja l’Europa empoltronada, emergim dels fonaments de l’economia, la vida i els moviments per vindicar-nos a nosaltres mateixes i al món que fem possible cada dia. Enviem els banquers a canviar bolquers perquè aprenguin a treballar. Tot recordant una de les grans Mercès, hereves de les bruixes que cremaren ahir, hem vingut a fer una foguera amb l’estrall i la por. Bruixes de diverses edats,

països i famílies fotem foc a l’angoixa pel futur, l’atur i la hipoteca; al neguit d’envellir precàries després de viure tota la vida pels altres, a tornar al nostre país amb les mans buides, a acabar aparcades en una residència, a perdre la salut multiplicant-nos, a la violència d’un sistema social i econòmic insostenible. El nostre no és un foc d’encenalls o d’artifici, efímer i inconsistent, hem consumit imperis mica en mica, sense posar-nos medalles. I com a tot aquellar, no som centenars, sinó milers, milions de bruixes: lisístrates, beguines, sàvies i parteres, sufragistes, partisans, àvies de maig, insubmises a la guerra, putes organitzades... onades de la marea que s’aixeca quan les dones som còmplices. Com que en som el pilar, les nostres aliances tot ho sacsegen i il·luminen temps obscurs. Passa la paraula, germana; escolta i dóna suport, germà: tenim l’encanteri per fer que la vida triomfi davant del diner. Que cada dia sigui 8 de març arreu, dins teu, a casa teva. Comencem?

Joana G. Grenzner

, observatori dels mitjans

observatorimitjans@setmanaridirecta.info

RÀDIO

Ràdio Bala: una nova ràdio lliure a Manresa

Meritxell Guàrdia

Ja fa algunes setmanes que, a Manresa i part de la comarca del Bages, es pot escoltar Ràdio Bala, al dial 106.4 de l'FM. El projecte va néixer l'any 2008, després de veure la possibilitat de crear una ràdio lliure a Manresa aprofitant part dels recursos de Ràdio Korneta de Berga. Dos anys després de centrar els esforços en la infraestructura

-una de les quals va ser l'alçament d'una paret de bioconstrucció amb palla, fet que dona nom a la ràdio- i l'organització, Ràdio Bala ha sortit a l'aire aquest mes amb una potència d'emissió de 800w.

El projecte de radiodifusió parteix de l'antiautoritarisme i es proposa l'objectiu de crear un eina comunicativa, autònoma i assemblaria de difusió immediata per poder "confrontar els diversos discursos mediàtics predominants".

A més, Ràdio Bala pretén ser un altaveu per tots aquells col·lectius i individualitats que són omesos als mitjans de masses, possibilitar el dret d'informar al marge de la professionalització o crear espais d'entreteniment alternatiu, entre altres fites marcades.

Diversos col·lectius han donat suport al nou projecte i un dels llocs de coordinació i de suport és la Coor-

dinadora de Ràdios Lliures de Catalunya creada recentment, segons ha expressat el col·lectiu de Ràdio Bala.

Pel que fa a la programació, la graella, que encara es troba en un procés inicial, compta -a banda de programes forans com els noticiaris diaris o alguns monogràfics- amb quatre programes propis. La graella de programació inicial, però, no es començarà a emetre fins el proper mes d'abril.

PERIODISTES

La professió i la xarxa recorden Ramón Barnils en el desè aniversari de la seva mort

Manu Simarro

El Grup de Periodistes Ramon Barnils va commemorar, el 14 de març, el desè aniversari de la mort del periodista sabadellenc. Barnils va col·laborar als diaris *Tele/eXprés*, *El Correo Catalán*, *Avui*, *La Vanguardia* i *El Mundo* i a les revistes *Amb Potes Roses*, *El Món*, *Ajoblanco* i *El Temps*. També va dirigir *Solidaridad Obrera*, l'òrgan d'expressió de la CNT. Va treballar a les agències de notícies

Europa Press i a l'Agència EFE i va impulsar la primera agència de notícies en català als anys 80. Tot i la fama de periodista rigorós que es va guanyar pel seu treball en aquests mitjans, el reconeixement del gran públic li va arribar a través de la participació en alguns formats radiofònics de Catalunya Ràdio com *El lloro*, *el moro*, *el mico* i *el senyor de Puerto Rico* o *El Mínim esforç*, que va presentar juntament amb Jordi Vendrell i Quim Monzó. Per homenajar-lo, el grup de perio-

distes que du el seu nom va convocar una trobada amb amistats i coneixences -però obert a la resta de la ciutadania- al bar Horiginal de Barcelona i una jornada virtual per recordar-lo. Així doncs, el Twitter (mitjançant el hashtag #Barnils) i els blocs es van omplir de piulades i textos que rememoraven el periodista, escrits per antics alumnes, familiars o companys de professió. El seu vessant més recordat ha estat el de periodista crític i polèmic, el de perio-

diste referent o el de persona compromesa amb un projecte col·lectiu, en aquest cas, l'emancipació social i nacional dels Països Catalans. El president del grup, Joan Vila, destaca "el desmarcatge del periodisme dòcil i llepaculs" i "el rigor que exigia en tot o la fina ironia que traspuaven els seus articles d'opinió". La millor manera de recordar-lo, potser, és mitjançant una de les seves frases insígnia: "Periodisme d'investigació... És que n'hi ha un altre?".

ANÀLISI

Divinity abocarà més tele-porqueria

Manu Simarro

Telecinco va estrenar el nou canal Divinity l'1 de març. Divinity, que substitueix el canal Gran Hermano 24h -que va substituir el canal d'informació 24h CNN+, estarà fent proves fins que comenci la seva programació normal l'1 d'abril. El nou canal està cridat a ser, segons informa la cadena, "el nou canal de les dones". Associa

el públic femení a continguts marcats pel safareig sobre la vida de la gent famosa i el món de la moda i l'estilisme. El canal també comptarà amb una pàgina web, que tindrà diversos blocs escrits per protagonistes de la tele-escombraria. A la seva campanya de màrqueting, el nou canal, que cau en el tòpic masculista d'associar la dona al món de la moda o al safareig i no pas a d'altres àmbits, afirma: "Desembarquem

amb la D de *Derroche* (de l'original en castellà; malbaratament) en temps de crisi, de Distinció entre la vulgaritat". Aquesta frase, ens pot donar una idea de per on aniran els trets filosòfics de la nova aposta de Telecinco. Divinity omplirà la graella diària de sèries ja vistes a d'altres canals com *Betty la fea*, *Anatomía de Grey* o *Gossip Girl*. El departament de recursos humans no tindrà gaire feina, ja que la nova aposta

televisiva recicla personal-especialment del portal multiplataforma telecinco.es-, com la directora Ana Bueno o la redactora en cap Núria

Labari. "Perquè estem segurs que la política internacional pot entendre's millor a través de l'últim posat de Michelle Obama que en l'últim editorial"; és una altra de les perles de la seva campanya de llançament.

Més tele-porqueria i cap aportació nova en una televisió perduda, cada cop més, en la banalització constant de tot i de tothom, lluny de servir com a eina interpretativa de la realitat.

FREQÜÈNCIES LLIURES I POPULARS [RÀDIO I TELEVISIÓ]

Ràdio Bronka 104.5FM (també 96.6FM de ooh. a 14h.) Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org | Ràdio Línea IV (només web) Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica 96.6FM Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona) www.rsk.cat | Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos 90.1FM Terrassa www.canangladajove.terrassa.net | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com | Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org | Ràdio Malva 105FM València www.radiomalva.wordpress.com | Radio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Radio Mistelera 100.8FM Dènia - La Xara www.lamistelera.org | La Tele 52UHF Gràcia (Barcelona) www.okupemlesones.org | Coetv Nou Barris (Barcelona) coetv@gmail.com | Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org | Sants TV <http://sants.tv>

Som a Sants,
al servei
de les cooperatives

c. Premià, 15, 1a planta 93 318 81 82
www.cooperativestraball.coop

ESPAI OBERT

Nou horari:
de dilluns a divendres
de 18 a 22 h

Ajuda'ns a consolidar econòmicament el projecte. Necessitem més socis i sòcies per fer front a les nombroses despeses mensuals o passa't pel local!

Col·lectius: Etcètera, Contra-Infos, Biogràfic, Polèmica, Ateneu Llibertari del Poble Sec, Ràdio Sants Ona Lliure, Cooperativa de consum crític.

La coordinadora es reuneix els dimarts a les 20 h.

Violant d'Hongria 71, 1er pis. Sants, BCN

Laciutatinvisible
www.laciutatinvisible.org
Règim 35 baixos - 08014 BCN - 93 298 99 47

Fundació Tam-Tam - 93 218 92 39
tamtam@bermet.com

www.pobleviu.cat

, roda el món

internacional@setmanaridirecta.info

EL JAPÓ · LA POBLACIÓ DESCONFIA DE LES DECLARACIONS DE LES AUTORITATS PER LES IMPRECISIONS QUE CONTENEN

L'ombra de Txernòbil aterra al Japó

Suvendrini Kakuchi, agència IPS
i coordinadores de rodamón
Tòquio, Barcelona

Esforços desesperats del govern per evitar l'imminent malson d'un accident nuclear a les plantes malmeses pel tsunami de Fukushima Daiichi -240 quilòmetres al nord de Tòquio- no han tranquil·litzat el públic. La població tem una altra explosió, que podria escampar la radiació mortal per tot el país. Després de les primeres explosions -en tres dies- dels reactors 1, 3 i 2 (per ordre de fallada) de Fukushima, el dimarts 15 es va declarar un incendi al quart reactor que, segons el govern, es va controlar al migdia, hora local, però que va provocar una fugida de 400 mil·lisieverts per hora, quatre vegades per sobre del que és acceptable pels humans. Aquests nivells afecten i produeixen la pèrdua de glòbuls blancs. D'altra banda, les pèrdues del reactor 2 estaven fora de control al tancament d'aquesta edició, però ja havien deixant una radiació de 8.218 microsieverts per hora a l'entrada de la central. El dilluns 14, el govern va informar que, a causa d'una fallada del sistema de refrigeració del reactor 2, es podia haver produït una fusió "parcial" del nucli. Però l'agència principal del Japó, Kyodo News, va dir que el combustible del reactor 2 havia estat "plenament exposat" i que s'havia produït la fusió a causa de l'incendi, després que el sistema de bombeig d'aigua marina quedés sense combustible. Kyodo citava la Tokyo Electric Power Company (TEPCO), la companyia propietària de la central. La fusió del nucli és un accident nuclear molt perillós. Des del dissabte 12 de març,

L'enginyer nuclear Masaahi Goto diu que "es podria produir una reacció en cadena" a la central de Fukushima

TEPCO havia estat injectant aigua de mar als reactors malmesos de Fukushima, després que el tsunami del divendres 11 destruís els sistemes de refrigeració d'emergència. La decisió de TEPCO d'utilitzar aigua marina va ser vista per la gent experta com una mesura desesperada per prevenir la fusió del nucli. L'aigua de mar ha fet que la planta sigui inutilitzable -si es podia salvar- de cara al futur.

KIM KYUNG HOON

Els tècnics comproven els nivells de contaminació per radiació a persones que han estat evacuades dels voltants de les instal·lacions nuclears de Fukushima

El dilluns 14 a la tarda, el reactor 3 -que també havia estat tractat amb aigua de mar- va patir una explosió d'hidrogen que va crear unes llargues columnes de fum cap a l'atmosfera. Just després, va saltar la notícia de l'explosió i la fusió del reactor 2. L'endemà, el dimarts 15, experts independents van advertir a la premsa que "almenys, hi hauria dos problemes més en les mesures d'emergència preses per TEPCO".

Masaahi Goto, un enginyer de plantes nuclears de l'empresa Toshiba, avui membre del Centre Ciutadà d'Informació sobre les Nuclears -un grup antinuclear prominent-, va descriure la situació com a "extremadament delicada" el dilluns 14. Goto va explicar que la fusió del reactor 2 depèn del temps que el combustible nuclear estigui sense aigua, una situació que fa que no es pugui descartar el pitjor dels escenaris: una contaminació de plutoni a gran escala, en el cas que el cor del reactor exploti sota la pressió creixent. El reactor 3 també patia pèrdues el dimarts 15, cosa que feia difícil mantenir el cor cobert amb aigua. "El combustible dels reactors, format per plutoni i urani, té un punt de fusió baix i això fa que la situació sigui molt crítica sota pressió. Prego perquè els treballadors de la planta evitin el desas-

tre", deia Goto el dilluns. Però la plantilla va ser evacuada de la central el dimarts 15 al matí. "No es pot ignorar la possibilitat de més accidents a les altres plantes de Fukushima", afegia Goto. "Bombejar aigua de mar al reactor 3 ha causat problemes al 2; es podria produir una reacció en cadena", conclouia Goto.

Les altres centrals del país continuen operatives i generen el 30% de la demanda elèctrica

Fukushima Daiichi compta amb sis plantes, però la 4, la 5 i la 6 no estaven en funcionament quan el tsunami va colpejar la central perquè s'hi estaven duent a terme operacions de manteniment.

El dimarts, el portaveu del govern Yukio Edano, a part de donar a conèixer la fusió "parcial", va explicar a la premsa: "No hi ha perill d'una catàstrofe nuclear perquè els contenidors dels reactors estan intactes". Edano va afirmar: "El contenidor del cor resta intacte", i va assegurar que el govern i TEPCO

tenien les coses sota control. És la primera vegada que el Japó afronta una crisi d'aquesta mena i les centrals nuclears del país -mentre es van produint els accidents esmentats- continuen operatives i produeixen el 30% de la demanda d'electricitat. L'Organisme Internacional de l'Energia Atòmica va qualificar l'accident nuclear de Fukushima de nivell 4, just per sota de l'accident de Three Mile Island als Estats Units, que va ser qualificat de nivell 5 després que la fusió del cor creés una enorme massa de les deixalles radioactives.

El govern va confirmar que, el dimarts, almenys 22 persones havien resultat contaminades i gairebé un miler van haver de ser evacuades per prevenir la seva exposició. Hi ha onze persones del personal de la planta Fukushima ferides arran de l'explosió del reactor 2. Diferents grups d'activistes antinuclears han advertit que el desastre que amenaça la població hauria de servir per mostrar perquè l'energia nuclear no és una resposta a les necessitats energètiques del país. El Japó és la tercera economia del món, però és molt dependent de la compra d'energia a l'estranger. Per això, durant la darrera dècada, el govern nipó ha invertit milers de milions d'euros per desenvolupar la

indústria nuclear i s'ha convertit en el país líder en desenvolupament de tecnologies nuclears. L'opció nuclear es ven com la solució per satisfer de forma estable la demanda i també com una energia verda, ja que les plantes nuclears no emeten gasos d'efecte hivernacle.

El dimarts 15 de març, però, l'expert en energia nuclear Masako Sawai va destacar que l'efecte dòmino de l'accident nuclear sobre l'economia japonesa, els perills per la salut i les pèrdues gegants a causa de la clausura de les plantes haurien de fer reflexionar les companyies elèctriques i el govern.

Es preveu que, durant tota la setmana, continuaran les evacuacions al voltant de la central i el talls de llum a tot el país.

D'altra banda, l'ambaixada francesa a Tòquio va fer públic que, segons les seves expertes, la radiació arribaria a la capital el mateix dimarts 15 i l'ambaixada xinesa va començar l'evacuació dels seus conciutadans i conciutadanes.

Altres ambaixades estarien fent el mateix de forma extraoficial. Diverses periodistes estrangeres desplaçades al Japó estaven considerant seriosament tornar enrere, però moltes de les que es trobaven a Sendai no tenien carburant per arribar a Tòquio.

, roda el món

LÍBIA · L'ANTIGA MONARQUIA DEL PAÍS, DESTRONADA PEL GOVERN ACTUAL, PODRIA VOLER RECUPERAR EL PODER

Gaddafi: un personatge sotmès als desigis occidentals i a l'FMI

Tomàs Blade
Barcelona

Líbia sembla immersa en una guerra civil, resultat de les revoltes que s'han estès pel món àrab. Segons els mitjans de comunicació, el conflicte enfronta una part situada a l'est i controlada pels rebels amb una altra, a l'oest, controlada pel govern de Moammar al-Gaddafi. Cada país, però, té les seves especificitats i Líbia en té algunes que la fan diferent dels altres. Fa 42 anys, Líbia va fer caure la monarquia que li havien imposat les metròpolis colonials -concretament, Itàlia amb el vist-i-plau de la Gran Bretanya i França-, cosa que encara no han pogut fer països tan *sòlids i pròsperes* com l'Aràbia Saudita, Qatar, el Marroc o Jordània, per posar alguns exemples. Els primers anys

Després de la Segona Guerra del Golf, Gaddafi es va sotmetre a les exigències de l'FMI i va obrir el país a les empreses petroleres internacionals

dels militars progressistes al poder van portar la nacionalització de companyies petroleres com la British Petroleum i d'alguns bancs, cosa que va enlluernar alguns partits i sindicats de l'esquerra europea. Però no es van aturar aquí, també van donar suport a moviments d'alliberament que combatien l'imperialisme i el sionisme -palestins i africans, especialment-, cosa que els va enfrontar als Estats Units, que els va acusar de terrorisme internacional i els va bombardejar, el 15 d'abril de 1986, amb la VI Flota nord-americana i l'exèrcit britànic. Durant els bombardejos, va morir una filla del propi Gaddafi (Hanna, de quinze anys) i l'atac va ser condemnat per l'ONU.

A partir de la Segona Guerra del Golf, però, el govern de Gaddafi va fer un gir de 180 graus i es va sotmetre a les exigències de l'FMI; va privatitzar moltes empreses, va tornar a obrir el país a les companyies petroleres internacionals i va començar a rebre denúncies de corrupció i nepotisme per part de la seva pròpia població.

Moammar al-Gaddafi amaga els seus ulls darrere unes ulleres de sol

Tot això ens porta a una qüestió clau: avui dia, quan parlem de Gaddafi, estem parlant d'una persona totalment sotmesa als desigis occidentals i a l'FMI, amb una població descontenta per les privatitzacions, la corrupció en alguns sectors i l'oposició dels tuaregs i dels tedes (que ja havien tingut enfrontaments amb els àrabs entre els anys 2006 i 2008). Manté molt bones relacions internacionals amb els Estats Units (que no han deixat de vendre-li armes) i, no fa gaires setmanes, la mateixa Condoleezza Rice deia: "Líbia i els EUA comparteixen interessos permanents: la lluita contra el terrorisme, el comerç, la proliferació nuclear, l'Àfrica". També té bones relacions amb França, encara que Sarkozy intenti desmarcar-se'n; l'entrada de l'empresa petrolera Total a Líbia n'és un exemple, però no l'únic; també hi ha el comerç del gas o la venda de material militar francès. L'any 2007, Gaddafi va ser rebut a França amb tots els honors.

La relació amb la Gran Bretanya també ha estat molt positiva, sobretot després que Gaddafi reconegués la responsabilitat en l'atemptat de Lockerbie (abril 1999) i donés dades als serveis d'informació britànics. Per acabar de fer-se perdonar, la British Petroleum va

tornar a tenir totes les garanties a Líbia. Va passar el mateix amb Itàlia. Berlusconi ha estat un dels seus valedors; la multinacional italiana ENI va entrar a Líbia i, després, l'acord Berlusconi-Gaddafi de 2003 va obrir les portes al control "dels fluxos migratoris".

Total, ENI, Repsol i British Petroleum són algunes de les companyies que obtenen petroli amb el permís de Gaddafi

També podem parlar del govern espanyol, de l'entrada de Repsol a Líbia, dels múltiples contractes de constructores i de la venda d'armament espanyol que van venir després de l'entrevista amb Aznar (abril 2000), el rei espanyol (2009) i, finalment, Rodríguez Zapatero (2010). A partir del juny de 1998, empreses com Repsol, Ferrovial o Renfe ja havien entrat a Líbia. El 2007, Gaddafi va ser rebut amb els braços oberts per Berlusconi, Sarkozy, Blair i Zapatero. Ara, tots se'n demarquen i l'abandonen, ja no és vàlid.

Quan parlem del govern libi, estem parlant d'aquest amic d'Occident que controla la immigració africana i ajuda en la lluita antiterrorista; que no s'enganyin les esquerres europees, no estem parlant del jove militar antiimperialista dels anys 70 que volia una unió del Magreb i, més tard, uns Estats Units d'Àfrica.

Al mateix temps, però, sobta molt la facilitat amb què la UE i la Lliga Àrab han condemnat Líbia -ja abans del començament dels enfrontaments militars- i no ho han fet amb les revoltes del Iemen o del Marroc, molt silenciades pels mitjans occidentals; o el suport que reben les monarquies corruptes de l'Aràbia Saudita, Qatar, Kuwait o Oman.

També sobta que els rebels portin la bandera de l'antiga monarquia libia, mentre els hereus d'aquesta monarquia enderrocada, el príncep Mohammad al-Senussi -resident a Londres- i el seu rival Idris al-Senussi -resident a Roma i casat amb l'aristòcrata espanyola Ana Maria Quiñones de León-, fan els seus moviments. Si no van amb compte, la revolta pot portar cap a una direcció totalment contrària a la que vol la població.

El conflicte bèl·lic es troba encallat i presenta tres opcions possi-

bles: potser Gaddafi serà derrotat i una classe dominant nova assumirà el govern; o la guerra continuarà (amb o sense intervenció de l'OTAN) i es dirigirà cap a una situació semblant a la de l'Afganistan; o Gaddafi guanyarà, amb un país destrossat i milers de morts entre la població. Totes les sortides són dolentes i la

La situació està tan igualada que una intervenció exterior pot decantar la guerra cap a un costat o cap a l'altre

situació està tan igualada que qualsevol intervenció exterior pot decantar la guerra cap a un costat o cap a l'altre. Molta gent analista dona per fet que l'OTAN hi intervindrà. No és fàcil. Després del cop contra l'ordre internacional perpetrat pels Estats Units i la Gran Bretanya amb la invasió de l'Iraq sense la legitimitat de l'ONU i amb els fronts oberts a Somàlia i a l'Afganistan, la població nord-americana ja no és gaire partidària d'una altra intervenció militar.

JESSE AWALT

EGIPTE · L'EXÈRCIT ÉS DESCOBERT COM UN DELS PRINCIPALS ACTORS CONTRAREVOLUCIONARIS

El poble continua lluitant contra la policia per una revolució completa

Marc Almodóvar
Barcelona

HOSSAM EL-HAMALAWY

Quan ja fa més d'un mes de la dimissió de Hosni Mubarak al capdavant del règim egipci, el procés revolucionari iniciat el 25 de gener passat es troba lluny d'estancar-se. Les demandes revolucionàries, de les quals la marxa del rai només era un dels punts, continuen sent el full de ruta en què s'emmarca un procés que, lluny de la visió que transmeten habitualment els mitjans occidentals, vol anar força més enllà d'un canvi superficial del sistema polític.

El dia 3 de març, contra tot pronòstic, Ahmed Shafiq, el primer ministre nomenat per Hosni Mubarak durant els primers dies de la revolta, va dimitir. Essam Sharaf, que havia participat en alguna de les convocatòries per la caiguda del dictador, va ser nomenat nou cap de govern per les forces armades, en un clar intent de calmar les constants protestes revolucionàries. El nomenament va ser ben rebut -en un principi- per bona part dels sectors revolucionaris, que li van prometre un parell de setmanes de marge.

Un manifestant porta un feix de documents que han estat destruïts per agents de la Policia de Seguretat de l'Estat

Les revoltades volen la dissolució de l'aparell policial, que és la pota en què se sustentava el règim de Mubarak

Sharaf, que es va fer famós per ser dels pocs ministres de Mubarak que va ser reemplaçat per no acceptar la corrupció i els soborns, va assegurar que la seva legitimitat emanava del procés revolucionari i, en un discurs a la plaça Tahrir, va prometre respondre totes les demandes. Llavors, la plaça va esclatar en un clam per reclamar la dissolució completa de l'aparell de seguretat de l'Estat, la policia, al qual Sharaf va respondre amb evasives: "Espero que algun dia la policia serveixi el poble i no vagi en contra d'ell". La resposta no va satisfer bona part de les revoltades, que desitgen acabar completament amb els protagonistes principals del sistema repressor en què se sustentava el règim de Mubarak, que són responsables -entre altres crims- de les més de 350 màrtirs de la revolució.

Aquella mateixa nit, milers de ciutadans i ciutadanes van marxar

cap a la seu principal de la Seguretat de l'Estat a Alexandria, on un reducte policial es va atrinxer i defensar amb armes de foc. Els grups de manifestants van capturar setze oficials i van assaltar la seu; llavors van descobrir que, al seu interior, la policia feia estona que trinxava tota mena de documentació. La informació que es va poder salvar, però, posava de manifest el control total que tenia aquest cos sobre qualsevol tipus d'activitat pública i fins i tot privada, ja fos política o no. L'episodi d'Alexandria, que va provocar una gran ira popular, es va estendre com la pólvora arreu del país i desenes de seus de la Seguretat Nacional van ser assaltades amb l'objectiu de recuperar nova documentació i mostrar al públic, amb gravacions incloses, les catacumbes de la tortura policial al país. Les persones revoltades reclamen la dissolució total de l'aparell de seguretat de l'Estat i el judici dels principals responsables de la tortura i la repressió de la població.

I aquí comença una guerra oberta entre el poble revoltat i l'aparell policial, que respon atacant de la mà de l'exèrcit. Un exèrcit que ha jugat un paper clau en tot el pro-

cés i que sembla que, de mica en mica, està perdent la seva gran popularitat a mesura que es donen a conèixer nous casos de repressió exercida pels soldats. Va ser especialment sagnant la dissolució del nou campament de Tahrir, el 9 de març, a càrrec de *matons* armats que van actuar de la mà de la policia militar i durant la qual diferents testimonis gràfics certifiquen casos de tortura i brutalitat.

L'exèrcit utilitza els suposats enfrontaments sectaris per reforçar l'aparell repressiu i dividir les revoltades

Una de les poques notícies sobre Egipte que han aparegut els darrers dies als mitjans catalans va ser la dels suposats enfrontaments sectaris al sud del Caire, que haurien provocat la mort d'un grup de cristians coptes. El que no sembla haver transcendit als mitjans és que les famílies dels coptes assassinats han denunciat que els

botxins eren membres de l'exèrcit. Ens trobem, doncs, davant un nou intent d'utilitzar -tal com feia el règim anterior- els suposats enfrontaments sectaris per reforçar l'aparell repressiu i, en aquest cas, dividir la unitat revolucionària. Cal recordar que el mes de febrer es va saber que l'atemptat de cap d'any sobre una església copta d'Alexandria havia estat un pla del ministeri d'Interior egipci. Altres incidents, incloent judicis militars contra manifestants -com el cas d'Ali Sobhe o Amr Beheiry- o la repressió de la policia militar contra un miler d'imams que es manifestaven contra la jerarquia religiosa d'Al Azhar el diumenge passat, van minar de mica en mica la popularitat d'un exèrcit que cada cop és més senyalat com a principal actor de la contrarevolució egípcia.

Tots aquests incidents tenen lloc en el context de la celebració del referèndum del 19 de març, mitjançant el qual es convoca la població egípcia a debatre la reforma constitucional proposada per tecnòcrates i legalistes designats pel poder militar. La majoria -per no dir la totalitat- dels sectors revolucionaris plantegen votar en contra o nul i evidenciar clarament el seu

rebuig davant unes esmenes constitucionals que es consideren insuficients i superficials i que no s'han volgut debatre. Diferent gent experta ha assenyalat que votar a favor de les esmenes desenterraria l'antiga constitució i donaria nous poders que ara no tenen a les forces militars. La pràctica totalitat de formacions polítiques de l'oposició mantenen aquesta postura;

Tecnòcrates i legalistes designats pels militars han proposat una reforma constitucional que és rebutjada per la majoria dels sectors revolucionaris

l'excepció són els Germans Musulmans, que van ser dels pocs que van poder participar en el procés de debat i la direcció dels quals ha anunciat la formació d'un partit polític i la seva postura favorable a l'aprovació de les esmenes.

, expressions

expressions@setmanaridirecta.info

“Creumar el que has fet no és el mateix que cremar diners”

Davant l'estructura competitiva i classista de les Falles, on quasi sempre guanya qui té més diners i qui la fa més gran, diverses comissions opten per construir-se els monuments elles mateixes

Joan Canela i Barrull
expressions@setmanaridirecta.info

Les Falles són, a dia d'avui, un veritable motor econòmic al País Valencià. Ja no es tracta del turisme que puguin aportar, el mercat clau és l'intern. Vestits, pentinats, menjars, petards i monuments. Sobretot monuments. Els més de 700 que es planten la nit del 14 al 15 de març impliquen la creació de tota una indústria que treballa tot l'any amb la vista posada a la plantà. Un polígon industrial immens -la Ciutat Fallera- dona feina a milers de persones, històricament conegudes com a *artistes*, tot i que, a hores d'ara, ja són més aviat proletàries. La pròpia estructura competitiva i classista de la celebració, on quasi sempre guanya la falla que ha costat més diners, ha estat una motivació per aquest sector.

Però, lluny d'aquesta lògica, algunes comissions prefereixen fer-se elles mateixes els seus propis monuments. Sense por, s'arremanguen i agafen pinzells, serres, difusors elèctrics i el que faci falta per tenir a punt la seva falla. Encara que el pressupost és una motivació important per prendre aquesta decisió, conviu amb d'altres no menys importants, com la llibertat creativa que dona no dependre de la indústria de les falles en sèrie i l'orgull de saber que aquest monument no és com els altres i que, més que pagat, ha estat suat.

Falles diferents i no tant diferents

La comissió Arrancapins és tot un mite dins el món faller. És una falla centenària que ja fa anys va decidir suprimir la figura de la Fallera Major pel seu caràcter sexista i classista, que tampoc participa a l'Ofrena a la Verge pel seu caràcter religiós i que durant els anys més durs de la batalla lingüística ja editava el seu llibret en valencià normatiu.

Un dels seus integrants, Pep Romero, explica els motius pels quals, a més, van decidir fer-se ells mateixos el monument: “Sempre acabàvem enfadats amb el que ens ensenyava l'artista. La majoria d'escenes eren molt sexistes o homòfobes i no ens sentíem bé amb aquelles falles. Durant una època

Una persona que forma part de la falla 'Noscarmentas' treballa per acabar el monument

vam optar per encarregar els ninots i fer nosaltres els versos; tractàvem de donar-los la volta i dir el que volíem, però el resultat encara era més esperpèntic. Fins que vam decidir fer-ho tot nosaltres”.

Mentre Romero parla no para de mesurar el vaixell pirata que presidirà la seva falla d'enguany: “Representa el capital i els seus canons, com l'FMI o la Moody's, que ha afonat el vaixell dels drets socials, les restes del qual també es podran vore. Recentment, també hi hem inclòs els vaixells afonats d'altres pirates, com Mubarak o Ben Ali. Com que la fem nosaltres, podem anar modificant els aspectes que vullgam sobre la marxa”.

Però no cal ser un casal especialment d'esquerres per fer-se la falla un mateix. La comissió de Cadis/Rector Femenia, coneguda com *Noscarmentas*, participa amb normalitat a tots els actes de la Junta Central Fallera i mostra amb orgull les fotos penjades en una paret de les falleres majors amb els

seus vestits tradicionals i les seves bandes.

Un dels integrants més antics d'aquest grup faller, Javier, explica que el motiu que els va dur a prendre la decisió de fer-se ells el monument va ser econòmic: “Al principi, realment, no teníem recursos per comprar una falla; ara, tampoc no ho faríem encara que els tinguéssim. És el nostre senyal d'identitat. Açò ens fa únics”, afegeix abans de reconèixer que això els va costar un grapat de crítiques en un món tan conservador com és el faller. “Això passava més als inicis; ara, crec que la majoria ens valora”. De fet, el seu esforç fins i tot els ha valgut l'aplauiment d'artistes fallers, que sempre els regalen alguns ninots com si es tractessin de *cameos* cinematogràfics.

Diners i hores

El monument més modest que es pot trobar als catàlegs de la Ciutat Fallera costa vora els 6.000 euros. Per la meitat d'aquest preu es pot

fer una cosa “molt millor”, però a costa d'invertir-hi hores. La gent d'Arrancapins ha calculat que prop de 5.000. “Però açò no ho pots comptar aixina -protesta Javier- si no ens ho passéssim bé, no ho faríem”. I després confessa: “A les altres falles, mai ningú no plora. Com a molt la Fallera Major. A la nostra, ho fem tots. Tothom veu el ninot o l'escena que tant li ha costat. Creuar el que has fet no és el mateix que cremar diners”.

Un membre de la falla que munta el Centre Social Terra cada any, Natxo Calatayud, denuncia aquest despropòsit de cremar milions i milions la nit de Sant Josep. Ells també es fan el monument, però més enllà d'estalviar-se uns diners, també volen denunciar “aquest desfasament econòmic que perd el concepte original”.

En realitat, les hores dedicades a la construcció de la falla són, tant des d'Arrancapins com des de Noscarmentas, una de les raons de ser de participar a la comissió. “Açò

unix”, asseguren, encara que sigui físicament, totes les nits durant mesos.

Falles 'alternatives'

La Falla del Terra és la que trenca més amb tots els paràmetres fallers habituals. No es troba integrada a la Junta Central Fallera ni es planta ni crema el dia que toca i el seu aspecte s'assembla més a un monument escolar que a un dels que poblen els carrers. “El que pretenem és recuperar l'esperit original de les falles -insisteix Calatayud-, on el que prima és l'esforç col·lectiu, la crítica social i l'apoderament dels carrers”. La resta, els tempos de la festa o l'estètica del monument, queden relegats a la voluntat de fer participar la gent que difícilment ho pot fer en el format actual, molt tancat per casals. “El fet de ser un centre social i no una comissió ajuda que s'hi integre molta gent”, explica. Un model que, després de deu anys, ha demostrat la seva validesa.

JOAN CANELA

LIBRES

Cartografia incompleta de la corrupció

'El circo de los corruptos' clou la trilogia dedicada a la cara fosca de persones i institucions presumptivament dedicades a l'administració de la 'res publica'

El presumpte cervell del 'cas Pretòria', Luís García ('Luigi'), el dia que sortir de la presó

Joan-Andreu Moll
expressions@setmanaridirecta.info

J a abans de començar, l'autor ens avisa que el seu llibre tan sols conté una mostra limitada dels casos de corrupció documentats a l'Estat espanyol. Addueix -amb certa recança davant la magnitud de la tragèdia política i moral que ens presenta- que una revisió completa suposaria un tasca de caire enciclopedista que depassaria amb escreix les possibilitats d'un sol llibre.

De totes maneres, el recull seleccionat per Loperena constitueix una síntesi força exhaustiva dels casos de corrupció política i econòmica més sonats dels darrers 70 anys, des de la instauració del règim feixista del general Franco fins als nostres dies. Un itinerari cronològic que repassa fins a 140 escàndols que ens ajuden a comprendre els mecanismes que fan possible que la corrupció s'hagi instal·lat còmodament en la nostra societat i com -en paraules de l'autor- la democràcia "ha estat segrestada per una classe política activament corrupta que no només tolera, sinó que admet, per acció o omissió, la corrupció a l'administració pública".

El més enze fa rellotges

El circo de los corruptos podria ser, ben bé, una novel·la coral. La nòmina de comedians resulta

inacabable i, entre elles, trobem primeríssimes figures de l'escena pública. Des del principal finançador de l'alçament feixista, Juan March, i els sinistres personatges de l'entorn més proper a Franco i els seus hereus, fins a noms més recents com els de Millet o García-Bragado, passant per autèntics clàssics com Roldan, Naseiro, Guerra, Mario Conde, Jaume Matas, Juan Hormaechea, Javier de la Rosa o l'intim del rei, Colón de Carvajal. Tots protagonitzen un sens fi de trames que sorprendrien la més creativa de les guionistes i que tenen un fil comú, la funció pública com a excusa per l'enriquiment personal.

Els casos Filesa, Matesa, l'oli de Redondela, l'oli de colza, els GAL i els fons reservats, Gescartera, Gürtel, Casinos de Catalunya o Malaya són només alguns dels episodis més mediàtics d'una història fosca i perversa que, avui, s'escampa com una taca d'oli sobre les aigües suposadament cristal·lines d'una democràcia malalta i ultratjada pels suposats servidors de la *cosa pública*.

Acaba la guerra, comença la festa

Loperena explica que el seu pare, després d'exiliar-se a França, va haver de viure durant anys amagat a un pis de Barcelona gairebé sense poder sortir al carrer. També recorda que molta altra gent no va tenir tanta sort i va acabar els seus

dies al Camp de la Bota, sota les bales parajudicials dels processos sumaríssims franquistes o treballant fins a l'extenuació per major glòria del salvador de la pàtria. Mentre les vençudes eren depurades, les forces vencedores ja havien començat el repartiment del botí de guerra. Franco i els seus van practicar una repressió criminal basada en el terror per rapinyar els béns dels seus enemics i enemigues. També s'ho va muntar bé amb els béns de les seves seguidores.

Només com a perla, el cas de la Collares, malnom amb què era coneguda l'esposa del dictador per la seva afició a saquejar i espoliar -literalment- les joieries de les principals ciutats de l'Estat espanyol i que fins i tot cobrava per aparèixer al NODO. Després de la mort del sàtrapa, la Collares va cobrar en concepte de pensió la quantitat gens menyspreable -i respectada religiosament pel govern socialista de González- de més de dotze milions de pessetes l'any. També va gaudir fins a la seva mort de bona part del patrimoni acumulat il·legalment durant 40 anys de dictadura.

El circo de los Corruptos

Autor: Josep Maria Loperena.
Ediciones Flor del Viento.
Barcelona, 2011.
Pàgines: 411.

CAMPANYES

Els casals populars dels Països Catalans es trobaran a Sabadell

El Casal Popular i Independentista Can Capablanca serà l'escenari de la trobada

Xavi Rodríguez
sabadell@setmanaridirecta.info

S abadell acollirà la trobada que convoca els nombrosos casals populars existents arreu dels Països Catalans el 19 de març. Organitzada pel Casal Popular i Independentista Can Capablanca de Sabadell, juntament amb el Casal de Sant Celoni i el Casal de Badalona, pretén ser una trobada de treball per posar en comú les diverses experiències d'aquests espais. En total, s'hi han convidat 120 casals d'arreu del territori.

L'organització té la voluntat d'editar les conclusions de les diverses taules de debat

Segons un dels membres de la comissió organitzadora, Xavi Pellicer, no hi ha cap projecte preelaborat de coordinació o constitució d'organismes coordinadors dels casals; la voluntat és que, si durant la trobada es detecta la necessitat de crear

algun tipus d'organisme coordinador, s'emplaci els casals a una nova trobada per donar-li forma. La comissió organitzadora, en paraules de Pellicer, creu que "qualsevol projecte de coordinació ha d'estar basat en necessitats i voluntats reals dels casals i no en apriorismes de creure que cal construir una coordinadora perquè sí".

La trobada, que s'allargarà durant tot el dia, dividirà el seu espai de treball en diverses parts. El matí servirà perquè tots els casals assistents exposin el seu projecte i la seva experiència i, després del dinar, s'iniciaran les diverses taules de debat. Se n'han previst un total de sis: finançament, aspectes legals, municipalisme, resposta al feixisme, ocupació i projectes de futur. La trobada es clourà al vespre amb un cant popular i l'actuació del cantautor torrentí Pau Alabajos. L'organització té la voluntat d'editar les conclusions de les diverses taules de debat perquè serveixin com a material de reflexió. Precisament, el material teòric sobre el paper i la tasca dels casals és un aspecte sobre el qual, malgrat la vitalitat que presenten aquests espais darrerament, hi ha molt poca producció escrita.

NEW BEATS
NOU SEGELL ELECTRÒNIC
WWW.KASBAMUSIC.COM

, expressions

CAMpanyes

Sense les dones, un nou món no és possible

Amb motiu del dia internacional de la dona treballadora, el col·lectiu Quepo ha emès el documental 'Desenfocament de gènere' a les televisions catalanes

des-
enfoca-
ment de
genere

Portada del documental que es va emetre en motiu del dia de la dona treballadora

Anna Pujol Reig
expressions@setmanaridirecta.info

“S’abíeu que, de cada deu protagonistes de les notícies que veiem, llegim i escoltem cada dia, només dues són dones?”. Aquest és un dels punts significatius que analitza el documental elaborat per la Fundació Quepo, un col·lectiu de professionals que provenen dels mitjans audiovisuals i que elaboren i tiren endavant projectes de denúncia i sensibilització. *Desenfocament de gènere* denuncia, en 28 minuts, el tractament que es fa de la dona als mitjans de comunicació i de la cooperació pel desenvolupament. El documental es va emetre el dia 8 de març al Canal 33 i a la Xarxa de Televisions Locals de Catalunya i actualment es pot veure a través de la pàgina web del col·lectiu.

“Injust”, “Discriminatori”, “Poder”, “Masclista”... aquestes són algunes de les paraules relacionades amb els *mass media* que apareixen al vídeo. També s’hi donen d’altres dades interessants; per exemple, que hi apareixen 23 dones per cada 77 homes, o que les dones són només el 17% de les protagonistes de les notícies. Pel

que fa a les seccions, podríem dir que les dones tenen la seva màxima representació en l’apartat de societat; com a contrapunt, rarament apareixen en temes de política i encara menys en el sector d’economia. És a dir, les dones no tenen cap representació dins els sectors de poder que tracten els

Una de les entrevistades parla de la ‘mirada blanca’ en què es basen els mitjans, que volen agradar a homes, blancs, rics i heterosexuales

mitjans. A partir d’aquesta anàlisi, una de les entrevistades parla de l’anomenada *mirada blanca* en què es basen els mitjans de comunicació i que pretén arribar i agradar el sector de població que compleix els requisits següents: homes, heterosexuales, blancs i rics.

Partint d’aquesta idea, el documental també exposa la

situació del col·lectiu femení als països del Sud, que contrasta amb la visió que és té de la dona al Nord. Mentre la dona d’Occident apareix com la persona que ha guanyat uns drets i va endavant, la imatge que se’ns mostra de la dona del Sud és d’una víctima sense possibilitats de canvi i sense voluntat. Però la realitat no és aquesta i el documental, a través de l’opinió d’algunes entrevistades que duen a terme projectes de cooperació en aquests països, deixa ben clar que la figura de la dona al tercer món ha estat imprescindible i clau per poder tirar endavant petits canvis.

Els mitjans de comunicació de masses són constructors de realitats i, alhora, d’identitats de les persones, per això aquesta lluita és essencial i bàsica per poder veure un món nou, on totes les dones puguin tenir els seus drets garantits.

+ INFO

<http://www.quepo.org>
<http://www.quepo.org/ca/index.html> (per veure el vídeo).

CAMpanyes

Juntes per trencar els murs quotidians

Un grup de dones del barri de Sants i Mujeres Pa’lante fan possible unes trobades d’intercanvi per desfer les fronteres entre autòctones i migrants

MUJERES PA’LANTE

Taller sobre violència de gènere celebrat a La Casa sense Fronteres

Gemma García
expressions@setmanaridirecta.info

“L’important és saber que, en arribar, tenim una mà de dona que ens acompanya”. Aquesta frase defineix l’essència de Mujeres Pa’lante, un espai d’acompanyament de dones llatinoamericanes que, des d’aquesta idea de suport mutu i conjuntament amb dones de Sants, han organitzat les trobades *Desfent Fronteres Quotidianes*. Actualment, Sants està poblat per una quantitat considerable d’immigrants de diferents països. Aquesta realitat social evidencia, segons Dinora Velasco de Mujeres Pa’lante, que algunes dones nouvingudes necessiten agrupar-se col·lectivament a partir d’espais de reflexió sobre temàtiques quotidianes, com l’àmbit laboral, econòmic i personal.

“La dona migrant aterra a un nou sistema cultural i social”

A partir d’aquestes necessitats, dones de Sants i Mujeres Pa’lante, amb el suport de l’Assemblea de Barri de Sants (ABS) i el Centre Social de Sants, han fet possible que cada dissabte des del 12 de març i fins el proper 16 d’abril es proposi un ventall ampli d’activitats d’intercanvi: de converses en català a tallers d’informàtica, assessorament en dret d’estrangeria o espais per l’empoderament col·lectiu. Les organitzadores

Desfent Fronteres Quotidianes

Cada dissabte del 12 de març fins el 16 d’abril.
Centre Social de Sants.
C. Olzinelles 30. Barcelona.
Més informació: <http://des-haciendofronteras.blogspot.com/> - deshaciendofronteras@riseup.net - 685488492.

consideren que el fet donar un pes específic als espais de reflexió i la proliferació dels té una rellevància especial, sobretot tenint en compte la conjuntura actual, el context econòmic i la proliferació dels partits d’extrema dreta. És per això que es fa necessari desenvolupar projectes col·lectius que afavoreixin la trobada i la construcció de teixit social.

Inevitablement, assegura Dinora Velasco, “la migració té efectes socials, personals i econòmics per les dones”. Més enllà del viatge i l’abandonament de l’entorn familiar i afectiu, s’atterra a un nou sistema cultural i social que genera una situació d’inestabilitat personal”. Aquest repte ha motivat el pròxim taller, que es farà el dissabte 19 de març sota el títol *Empoderament en qüestions migratòries*. L’objectiu del taller és el de generar una reorganització emocional en les dones i preparar la futura consolidació del seu sentiment d’identitat.

CAMpanyES

Tot recordant que val la pena lluitar

Una exposició al barri de Sant Andreu de la ciutat de Barcelona recull els 25 anys de la victòria històrica de les missatgeres

Diverses persones visiten l'exposició durant l'acte d'inauguració, celebrat el 12 de març

Manel Ros
expressions@setmanaridirecta.info

La Biblioteca Ignasi Iglésias-Can Fabra de Sant Andreu va acollir la inauguració de l'exposició *25 anys de la victòria dels missatgers* el 12 de març. La mostra, com indica el seu propi nom, vol recordar la lluita exemplar que van dur a terme els grups de missatgers ara fa 25 anys i que, partint de l'autoorganització de les treballadores, va aconseguir una victòria molt important que l'organització de l'exposició creia que s'havia de recordar. Per una de les persones organitzadores, Josep Escruela, "van ser uns anys de lluita molt intensa -la mobilització dels missatgers va durar més de dos anys- que ens venia de gust recordar". Però, sobretot, recordar aquesta lluita de la gent que treballava de missatgera "és important simplement per recordar que val la pena lluitar", indica Escruela. I és que, després d'aquella lluita tan intensa, es van assolir la majoria dels objectius que plantejaven les treballadores.

La precarietat laboral era molt alta en aquells moments i les treballadores es veien obligades a treballar com a autònomes, amb tot el que això implicava pel que fa a les pitjors condicions laborals del sector. En aquest context advers, un petit grup de missatgers i missatgeres van decidir rebel·lar-se contra aquesta situació i van començar a fer accions per afegir gent a la lluita, en uns inicis, treballant d'amagat. Aquest grup de treballadores va anomenar els *topos mensajeros*.

José Escruela recorda que la lluita va ser important a nivell personal, però que també va tenir

Alguns dels documents que es poden veure a la mostra

molt de ressò a nivell mediàtic, "en una època en què les lluites obreres ja no estaven gaire de moda". Escruela recorda que els anys 80 eren moments de "desencís social entre la joventut" i que, en l'àmbit sindical, "la cosa també anava cap avall". En aquest context, el fet que la lluita de la missatgeria (un col·lectiu molt jove) fos "capaç d'organitzar-se i mantenir una lluita llarga sense comptar amb gaires recursos", va ser un gran èxit.

La lluita de la missatgeria, com mostra l'exposició, va ser un exemple de tenacitat que, segons les organitzadores, calia que fos recordat. De la mateixa manera que calia que es tingués en compte el fet que la lluita es duïgués a terme "amb la màxima autonomia" i la "manca d'experiència de la majoria dels missatgers". Finalment, la lluita va acabar amb la sentència del Tribunal Suprem que reconeixia l'existència de la relació laboral i, per tant, el reconeixement dels drets dels missatgers i les mis-

satgeres com qualsevol altra treballadora.

L'exposició, organitzada per l'Associació Excursionista i Ecologista Cordada, va presentar retalls de premsa, fulletons, cartells i molts dibuixos del popular dibuixant Azagra, que va ser una de les persones que es va posar al servei de la lluita de la gent de la missatgeria. Els dibuixos d'Azagra van mostrar molt bé les reivindicacions de les treballadores durant tota la lluita.

Finalment -i després que la calçotada que hi havia prevista aquell migdia fos anul·lada a causa de la pluja- es va projectar el reportatge sobre la lluita dels missatgers que es va emetre dins el programa *Informe Semanal* durant l'època de les protestes, juntament amb imatges de les nombroses manifestacions que es van dur a terme durant dos llargs anys de lluita; uns anys i una lluita que, sobretot, van valdre la pena i van demostrar que, quan es lluita, també es pot guanyar.

ZONA LLIURE

CULTURA POPULAR

Elements de la gent i per la gent

David i Joana

Partim de la idea que tots els elements de la cultura popular catalana són, en essència, elements inerts. Qui dona vida a aquests elements són les persones, ja sigui carregant-se una bèstia o un gegant a les espatlles, posant-se unes banyes i una casaca o una camisa i una faixa d'un color determinat. Les persones som qui atorguem una personalitat o una altra als diferents elements, els fem més o menys propers, els donem un tarannà o un altre. És aquí on rau l'essència de la cultura popular, tal com indiquen les paraules *cultura* i *popular*. Elements de la gent i per la gent.

La cultura popular no es troba en el millor moment: les colles es dissolen, s'afebleixen, es divideixen, no hi ha relleu generacional...

Si bé és cert que hi ha grups, comparses i/o entremesos que han de tenir un reconeixement especial (per la seva trajectòria històrica, per la seva majestuositat, per la seva qualitat, etc.), cal dir que això no pot esdevenir un precedent

en tot allò relacionat amb drets i oportunitats. No es pot continuar estenent la idea que un element històric pot gaudir de més oportunitats i privilegis que un altre amb menys trajectòria. Com tampoc pot prevaldre l'origen territorial d'un element sobre el d'un altre. És indiferent que siguis de Vilafranca o de Barcelona, de Les Borges Blanques o de Vinaçors... Totes juguem la mateixa partida, uns d'una manera i amb unes cartes i d'altres d'una altra. L'objectiu no pot ser sempre la recerca de la diferenciació, el reconeixement extern i la superioritat. La idea és mantenir viu el dinamisme i la força de la cultura popular, com també conservar el caliu i la riquesa de cada element. I això ha d'esdevenir un objectiu comú.

Com molts altres aspectes de la nostra vida quotidiana, la cultura popular no es troba en el seu millor moment: les colles s'afebleixen, es dissolen, es divideixen, no hi ha relleu intergeneracional... És en aquest punt on ens permetem marcar-nos com a objectiu la recerca de la característica que ens separa de la resta d'elements. És cert que cada element és diferent i característic, però això no pot ser un aspecte que atorgui una sèrie de beneficis que haurien de ser compartits per tots. Cal restablir la xarxa entre els diferents elements de la cultura popular per donar-li la força i la projecció que es mereix, tenint en compte els esforços que ha costat i està costant mantenir-la viva.

, agenda directa

BARCELONA

Dijous 17 de març
Xerrada: Armènia 100 anys després
 19h Sala d'Actes del Col·legi de Periodistes de Catalunya
 Rambla de Catalunya, 10, pral.
 Xerrada a càrrec d'Anna Manukian i José Mihran Akdag.
 Organitza: Comissió Periodisme Solidari del Col·legi de Periodistes de Catalunya

Festa dels camps de voluntariat
 19h bar Zelig. C. Carme, 116.
 Espai per compartir amb persones que han participat en camps de treball arreu del món en matèria de cooperació internacional
 Organitza: Servei Civil Internacional Catalunya

Presentació del llibre 'Prisioneros de Franco. Los anarquistas en lucha contra la dictadura', de Miguel García
 19:30h Fundació d'Estudis Llibertaris i Anarcosindicalistes
 C. Joaquín Costa, 34.
 Amb membres del Fella, del director d'Anthropos Editorial (editora de l'obra) i del Centre d'Estudis Josep Ester Borràs de Berga.
 Organitza: Fella

Segona sessió del Cicle de Xerrades sobre Cooperativisme i Economia Solidària
 Aula Ronda del Col·lectiu Ronda de Barcelona. Ronda Sant Pere, 56, 1r pis.
 Programa:
 18h Presentació del llibre *Les cooperatives obreres a Sants. Autogestió proletària en un barri de Barcelona (1870-1939)*, a càrrec de La Ciutat Invisible: www.laciutatinvisible.coop. 19h Conferència *Perspectives de sortida de la crisi*, a càrrec de Francesc Ferrer, economista i membre del Seminari d'Economia Crítica TAIFA: <http://informes.seminari-taifa.org/>
 Cal inscriure's gratuïtament enviant un correu electrònic a info@aposta.coop
 Organitza: IGOP, Aposta-Escola de Cooperativisme i Xarxa d'Economia Solidària

Primeres jornades de debat independentista 'Països Catalans, una unitat històrica, territorial i lingüística'

ALFÉS, dissabte 19 de març

Des de les Garrigues històriques, se'n convidava a reflexionar al voltant del concepte de Països Catalans, a conèixer una mica més de prop les diferents realitats d'aquest marc geogràfic i a debatre sobre la necessitat de la seva independència; xerrades, colles bastoneres, cançó d'autoria, documentals, àpats populars, cercavila... festa, debat i reivindicació...

11h Casal d'Alfés. Xerrada sobre la qüestió nacional i territorial dels Països Catalans, a càrrec de Toni Rico (historiador valencià i membre de la CUP). 12:30h A la Plaça Major. Vermut i actuació del cantautor balear Biel Majoral 13:30h Davant el Casal. Actuació de balls de bastons amb La Bastonada del Pla de l'Aigua (Lleida). 14:30h Dinar popular i tastet de licors digestius dels Països Catalans (imprescindible apuntar-se abans del 16 de març al correu lasegismunda@gmail.com Preu: 10 euros). 16:30h Xerrada-Debat i anàlisi sociopolítica amb representants dels diferents territoris dels Països Catalans: Catalunya Nord: Marta Serra (demògrafa, professora i membre del Casal Jaume I de Perpinyà). Franja de Ponent: Guillem Chacón (naturalista i educador ambiental, secretari de la Institució Cultural de la Franja de Ponent. País Valencià: Jordi Muñoz (polítològ i membre de l'Espai País Valencià). Illes: Biel Majoral (cantautor, filòleg i professor a la Universitat de les Illes Balears). Principat: Ramon Usall (escriptor, professor i membre de la CUP-Lleida). 18:30h Berenar i passí del documental *Roda la Mola* sobre l'escola en valencià. 19:30h Debat i taula rodona. 20:30h A la sala d'actes, actuació musical del cantautor de Xàtiva Feliu Ventura. 22:30h Sopar popular. ooh Concert de cloenda amb El Belda i el conjunt Badabadoc.

Organitza: Associació Cultural La Dalla

Més informació: www.jornadesacladalla.ppcc.cat - acladalla.blogspot.com/

Divendres 18 de març
Presentació de l'Assemblea dels Drets Socials de l'Eixample
 20:30h Ateneu Popular de l'Eixample Passatge Conradí, 3 (Sicília amb Rosselló)
 Xerrada amb Gerardo Pisarello. Hi haurà cafeta, pinxos, mojitos i batalla de PD.
 Organitza Assemblea dels Drets Socials de l'Eixample
 Més informació: dretsocialseixample.wordpress.com

Dissabte 19 de març
Jornada de debat 'Contra la seva crisi. Construïm l'alternativa dels i les treballadores'
 Casal Independentista de Sants C. Muntades, 24.
 10:30h a 12h *Entre l'assimilació i la ruptura: Reptes del Sindicalisme actual*
 Xerrada amb membres de la COS, de TMB, del sindicat LAB i del SAT andalus. 12:15h a 14h *La defensa dels drets socials: Un camí per avançar en la lluita*

contra el capitalisme
 Xerrada amb especialistes en polítiques socials i desigualtat, de la Trobada Alternativa de Nou Barris i amb especialistes en polítiques de la salut i desigualtats de classe.
 16h a 17:30h *Des del municipalisme construïm l'alternativa popular*
 Xerrada amb un investigador social i amb regidors de la CUP de Vilanova i la Geltrú i del Compromís per Ripolllet.
 17:45h a 19:30h *La independència dels Països Catalans, un camí de construcció anticapitalista*
 Amb membres d'Endavant OSAN i de la CGT del Camp de Tarragona
 Organitza: Endavant (OSAN) i la Coordinadora Obrera Sindical (COS)
 Més informació: www.sindicatcos.cat

Diumenge 20 de març
Taller d'insurgència laboral a càrrec de la Coordinadora Obrera Sindical
 19h al CSO La Gordíssima
 C. Pons i Gallarza, 10.
 Organitza: Assemblea de Joves de la Sagrera i Sant Andreu

Assemblea oberta: 'No deixem entrar als feixistes i xenòfobs als ajuntaments'
 11h Espai Jove La Fontana
 C. Gran de Gràcia, 190-192.
 Organitza: Unitat contra el feixisme i el racisme
 Més info: unitatcontraelfeixisme.org

Diumenge 20 de març
Mercat d'intercanvi a Gràcia
 De 10 a 18 h a la Plaça de la Virreina
 Organitza: Xaingra
 Més informació: www.intercanvis.net/Xaingra

Diguem prou!
Jornada d'actes en defensa de la democràcia, contra el racisme i la xenofòbia
 16:30h a 22h Passeig Lluís Companys
 Actuacions musicals, parlaments i activitats diverses contra la retallada de drets i llibertats i per construir una societat més justa i diversa.
 Organitza: SOS Racisme
 Més informació: www.diguemprou.org

> CANVIAR · COMPARTIR · PROJECTAR
 Envia'ns el teu anunci, màxim 15 paraules, amb el teu correu o contacte a: intercanvis@setmanaridirecta.info

Rumb a Gaza: 2a Flota de la Llibertat. Necessitem suport i donacions per portar endavant el projecte el proper mes de maig. Contacte: info@rumbogaza.org	Treball voluntari a Cuba: Brigada Internacional José Martí 2011. Del 4 al 23 de juliol. Inscripcions fins el 13 de maig. Contacte: brigada.josemarti@live.com	Escola de Clown de Barcelona: necessitem persones per col·laborar en les feines dels nostres cursos; a canvi, oferim un curs gratuït. Contacte: info@escoladeclown.eu
Col·lectiu Enmedio: oferim espai de treball per compartir a Barcelona (Poble Sec). Internet, aigua, llum i equip audiovisual inclòs. Econòmic. Contacte: 933296551-coworking@enmedio.info	Divendres Faràndula a Sants: Necessitem persones voluntàries per omplir els torns del concert solidari amb Can Vies de l'11 de març. Contacte: comunicacio@divendresfarandula.org	Can Dalmau: necessitem persones voluntàries per restaurar masia prop de Sant Pol de Mar , a canvi, oferim allotjament i gaudir del nostre bosc màgic. Contacte: candalmaumesme@gmail.com

> EL TEMPS

<p>DIJOURS 17 Per fi, s'acaba el temporal de pluja, que a les comarques de Girona i Barcelona ha deixat més de 200 litres.</p>	<p>DIVENDRES 18 L'ambient més calent i la presència del sol seran les tòniques que obriran un cap de setmana ja del tot primaveral.</p>	<p>DISSABTE 19 Termòmetres a l'alça. S'haurà d'aprofitar per gaudir de la natura i els espais oberts. Ambient suau.</p>
<p>DIUMENGE 20 L'arribada de la primavera es farà amb un temps idoni per l'ocasió. Majoritàriament assolellat, però amb núvols.</p>	<p>DILLUNS 21 Alguns punts de la costa podrien veure el cel cobert per boires o núvols baixos. Gotellades poc importants al nord-est.</p>	<p>DIMARTS 22 L'ambient s'anirà fent més assolellat, però amb temperatures que refrescaran notablement durant les hores nocturnes.</p>

Envieu les vostres convocatòries amb una setmana d'antelació

CERVERA

19 de març
Rebel - Curts
 19h Pub La Cova. C. Major, 11-13.
 Passi del documental *Marinada: El sueño de la tierra*
 Organitza: Rebel - Arts i A les Trinxeres

Fent d'Aquí 2011. Concurs de grups musicals de la Segarra
 Dissabte 19 de març: Scoundrel, Kafarna, Sekà-Ska, A sac
 Dissabte 26 de març: Fletxa Roja, Ajuste de Kuentass, Pànic
 Dissabte 2 d'abril: Tibau, Bord de Sacirera, Sin Frente, La Cruz de mi vecino
 A partir de les 23h al Pavelló Polivalent
 Organitza: Assembla de Joves de Cervera

CIUTADELLA

Jornades de Programari Lliure
 Divendres 18 de març
 Xerrades amb Santi Benejam i Domènec Arcalís: *Cultura lliure: què és i què podem fer nosaltres?*
 20:30h GOB Ciutadella
 Camí de Maó, 38.

Dissabte 19 de març
Festa de la instal·lació
 10h a 14h Punt Jove de Ciutadella
 C. Mallorca, 69.
 Organitza: Rissaga
 Més informació: www.rissaga.movement.info

EL PRAT DE LLOBREGAT

Dissabte 19 de març
Tercer aniversari de Cals Karxofa
 Al Fondo d'en Peixo
 Pl. Mestre Ventura i Tort, 5-7.
 12h Mercat de productes ecològics i artesans
 13h Contacontes
 14h Ecopaella (amb menú infantil)
 17h Concert amb Bitxe i els Mariatxis, Xavi Alias i el sr. Costalogo, Pd Bròquil Còsmic i Pd Pebrot Mod
 20h Projectió: *Homenatge a Catalunya II* (documental de la UOC sobre economies alternatives)

El gran negoci de la producció d'aliments

BARCELONA, març, abril i maig

Dijous 17 de març 19h *El perquè de la situació agrícola actual. Sistemes actuals de producció agrícola*, amb Guillem Tendere (membre d'ASAC) i Andreu Vila (tècnic de l'ADV de fruiters del Baix Llobregat i soci de Can Perol). **Dijous 31 de març 19h** *El nou vell concepte: sobirania alimentària*, amb Xavi Montanyès (membre d'ASAC). **Dijous 14 d'abril 19h** *L'arribada de la tecnologia a l'agricultura*, amb Miquel Vallmitjana (biòleg doctorant en biotecnologia a la UAB i membre de Som Lo Que Sembrem). **Dijous 28 d'abril 19h** Passi del vídeo *TranXènia* i taller d'etiquetatge, a càrrec d'Erika Martí (dietista i nutricionista). **Dijous 12 de maig 19h** *La producció ramadera i pesquera*, amb Ferran Garcia (membre de Veterinaris Sense Fronteres) i Miquel Ortega (coordinador de política pesquera d'OCEAN2012). **Dijous 19 de maig 19h** *Apostem per l'agroecologia*, amb Joan Casals (estudiós de la millora genètica, membre de la Fundació Miquel Agustí) i Maria Giner (membre del projecte de la Kosturica)

Totes les sessions es faran al Casal Independentista de Sants Jaume Compte
 Organitza: Cooperativa de consum ecològic A Sants, Faves Comptades
Més informació: <http://cis-jaumecompte.org/>

Organitza: Cals Karxofa
 Més informació: www.calskarxofa.blogspot.com

GIRONA

Dissabte 19 de març
Itinerari guiat 'La història de les dones i els espais de la ciutat'
 11h Plaça Catalunya
 Pintada de mural a l'acabament del recorregut
 Organitza: Plataforma antipatriarcal de Girona

GRANOLLERS

Dissabte 19 de març
Xerrada-Debat 'La Comuna de París (1871), Kronstadt (1921) i les rebel·lions actuals'
 18:30h Anònims, menjars i pensar

C. Ricomà, 57.
 Amb Octavio Alberola i membre de la Fundació Andreu Nin i de Revolta Global-Esquerra Anticapitalista.
 Organitza: Anònims

LLEIDA

Cicle de documentals agroalternatius
 19h Sala de graus de l'ETSEA
 Dilluns 21 de març: Comprar, llençar, comprar
 Dimarts 23 de març: *The farm for de future*
 Organitza: Kol·lectiu AgroEcològic

PUIGVERD DE LLEIDA

Dissabte 19 de març
Presentació de la XIV Marxa Homenatge als Maquis Llibertaris
 17h Llar de jubilats

Plaça Major
 A càrrec de Pep Cara, historiador i membre del Centre d'Estudis Josep Ester Borràs de Berga
 Organitza: A les Trinxeres
 Més informació: www.alestrinx.blogspot.com

TIANA

Diumenge 20 de març
Mercat d'intercanvi
 De 10 a 14h al Parc Antic Camp de Futbol
 Per reservar taula: 691 602 507
 Organitza: Tiana Solidària
 més info: tianasolidaria@gmail.com

VALÈNCIA

dijous 17 de març
Calçotada popular antirepressiva
 14h Racó de la Corbella
 C. Maldonado, 46, baixos.
 Cal reservar: 692083338
 17h campionat de truc i xamel·lo
 20:36h Comboi a la fresca per falles.
 Concerts, música i varietés
 Lloc: Magatzems. C. Túrria, 53.
 Organitza: Arquitectures Col·lectives

Divendres 18 de març
En el marc de les Falles Populars i Combatives 2011
 14h Setè Concurs Internacional de Paelles, nosaltres posem la llenya i tu el foc. 24h ESOC in the balcony (maremeua quina por!)
 2h 3 Chutas DJ's. Festa amb disfresses i mandanga a tope.
 Lloc: Ca Revolta. C. Santa Teresa, 10.
 Punts de venda d'entrades: Racó de la Corbella, Ca Revolta i centre social-bar Terra

Dissabte 19 de març
En el marc de les Falles Populars i Combatives 2011
 20h Concert acústic amb Roge i Floristeria Mateo Morral
 22h Calçotà Popular
 ooh Cremà de trastos vells
 Lloc: Espai social i cultural de Mislata
 Camí vell de Xirivella, 23.
 Organitza: Iniciativa Dàhlia

Setzè aniversari de l'Ateneu Llibertari del Berguedà

BERGA, 19 DE MARÇ

11h Pintada de mural i combat de ping-pong.
 14h Dinar popular. 17h Sobretaula amb La Berguedana de Folklore total. 19h Vídeo-documental: *Sobre aquells que varen quedar sols*. El conflicte de Bòsnia als ulls de la companya Clara. 20h Teatre: *Muerte accidental de un anarquista*, de Dario Fo. Cia. Proyecto Paralelo. 21h Sopar de tapes. 22h PABLO HASEL (rap antisistema)

Ateneu Llibertari del Berguedà. C. Pinsania, 7.
 Els concerts s'emetran en directe per Ràdio Pinsania (90.6 FM, www.radiopinsania.wordpress.com)
 Organitza: Ateneu Llibertari del Berguedà

> MANIFESTACIONS · CONVOCATÒRIES

BARCELONA, 17 de març
 18:30 Plaça Sant Jaume
Concentració contra l'energia nuclear

Convoquen: Ecologistes en Acció de Catalunya, Repsol Mata, Entrepobles, Xarxa de l'Observatori del Deute en la Globalització

BARCELONA, 20 de març
 12:30h Ronda de Sant Pere / Passeig de Gràcia
Ni tiranies ni ocupacions: solidaritat amb els pobles en lluita!

Organitza: Plataforma Aturem la guerra

MOLLET DEL VALLÈS, 21 de març
 18h Plaça Pau Casals
No als acomiadaments No a la deslocalització!

Organitza: Treballadores de Derbi

LA INDIRECTA

. L'ENTREVISTA

Indyra Mendoza **FEMINISTA HONDURENYA**

“L'abandonament és dolorós: ens quedarem a la glòria de la resistència”

Indyra Mendoza, coordinadora de la Red Lésbica Catrachas d'Hondures, mira amb nostàlgia les lluites feministes al món àrab. Desitja que res no torni a la normalitat, com ha succeït al seu país. Per això reclama la solidaritat de la comunitat internacional, per continuar la lluita. Des del cop d'Estat, 34 persones membres del col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersex (LGTBI) han estat assassinades, el doble que durant els darrers cinc anys.

Jordi de Miguel Capell
entrevista@setmanaridirecta.info

Egipte, Tunísia, Líbia... què està passant a Hondures?

Aquelles són revolucions i nosaltres som resistència. La diferència rau en la força als carrers. És més difícil contenir milers i milers d'homes que una resistència formada en un 60% per dones, moltes acompanyades d'infants. En el cas d'Hondures, tampoc no hi va haver una presència massiva de mitjans internacionals i els EUA van donar suport al cop d'Estat.

Hondures també viu sota una dictadura?

El govern de Lobo suposa el continuïsm amb la dictadura. Les eleccions que va guanyar no van ser netes, sinó fruit d'un pacte molt ben elaborat entre els col·listes i el Partit Nacional: "Jo em quedo al govern i vosaltres a casa". Ara vol recuperar el reconeixement internacional perquè, com a partit, necessita romandre al poder durant un o dos períodes més. De moment, ha aconseguit tot allò pel qual es va dir que van fer fora del país el president Zelaya. Conclusió? A Zelaya, el van treure per altres interessos de l'imperi que desconeix.

“Ja no estem soles: al Frente de Resistencia, tothom té clar que l'enemic comú és l'Opus Dei”

Un imperi que ara es posiciona a favor del col·lectiu LGTBI...

Recentment, l'ambaixada i Obama s'han pronunciat contra els darrers assassinats de membres del col·lectiu LGTBI, estan finançant la promoció de 150 agents més per investigar els crims i estan capacitant policies... Què ha canviat? No ho sé, però, ara, se suposa que són els grans aliats de la comunitat. Jo sé que és conjuntural,

però no entenc quin és l'interès últim dels EUA.

El suport es nota a la pràctica?

De moment, ens han donat una treva en els assassinats. Quan sortim als mitjans de comunicació, les morts disminueixen durant dos mesos, tot i que les amenaces continuen. Ara, arran de la pressió exercida des de diversos fronts, estem a punt d'aconseguir una modificació del codi penal que penalitzi la discriminació per orientació sexual i identitat de gènere. La comunitat internacional va veure que 34 assassinats en divuit mesos era molt... que la situació estava fora de control.

Dius que us han donat una treva. Qui?

Ni idea... perquè els homes gais que han matat també són de la ultradreta colpista. Estan matant tothom. Sí que coneixem els patrons de les execucions i què fa la policia per ocultar les morts. Els tres únics casos jutjats han inculpat policies. Però hi ha quelcom més preocupant: quan llegeixes els comentaris de les notícies sobre els assassinats t'adones que molta gent troba bé que ens matin; i no són policies ni pobres... és gent de classe mitjana-alta. Hondures està malalta com a societat.

Què s'ha fet per transformar les actituds transfòbiques en el si del Frente de Resistencia contra el cop d'Estat?

El Frente es va declarar defensor de la diversitat sexual des de l'inici, però, a la pràctica, hem hagut de fer molta pedagogia. El paper de les dones dins el Frente serà molt difícil, és una qüestió de poder. La diversitat s'accepta en les discussions, però, en canvi, les propostes de les feministes (avortament, equitat, drets sexuals i reproductius...) no avancen. Els homes gais continuen sent homes.

I això que les dones van ser majoria als carrers i sou majoria al Frente.

Però no a la direcció. La batalla ja està guanyada en la quota de poder dels pobles indígenes -que tenen organitzacions mixtes coordina-

JUANFRA ÁLVAREZ

des per feministes-, però som tan poques que preferim tenir una assessoria tècnica i vehicular la incidència des d'allà que no pas des d'un lloc que no aconseguirem ni podríem sostenir.

Es deu haver guanyat alguna cosa més, però?

El guany més important és que tota la gent del Frente de Resistencia sap que l'enemic és l'Opus Dei. Abans, quan es vulneraven els drets sexuals i reproductius, només sortíem al carrer les feministes i la comunitat LGTBI. Ara, se sap que l'Opus Dei va ser el suport moral de la dictadura i que es fica amb tothom.

En el cas de les revoltes àrabs, les dones continuen als carrers. No se li posa la pell de gallina?

Em sento molt orgullosa quan veig les manifestacions i penso: "Nosaltres vam ser les primeres". Vam mantenir la resistència, ens vam adonar que el nostre lloc no era a casa i ens vam autoconvocar als carrers, però vam perdre. Tot es va recomposar i la dictadura s'ha

mantingut. Els feminicidis i les violacions de nenes han augmentat i la impunitat és la mateixa. Ara es massacren dones i el grau de violència amb què ens maten ha incrementat: abans, assassinaven les transsexuals d'un tret al cap, ara, et violen, et decapiten, et cremen i et llenquen al carrer més concorregut perquè tothom ho vegi. Els pobles ja no estan adormits, però l'important no és el moment històric, sinó el que ve després: ara és quan els organismes internacionals ens han de donar la mà de veritat.

Hi ha perill que es repeteixi la història al món àrab, doncs?

Els passarà el mateix. Tot el que hem aconseguit com a LGTBI ha estat per la pressió internacional. Nosaltres ja no som prioritat i a elles els passarà el mateix. Formen part de la revolució, però, després, no tindran espais en la presa de decisions i les deixaran abandonades. Aquest abandonament és més dolorós perquè no et dóna l'oportunitat de créixer. Ens quedarem a la glòria de la resistència.

. LA COLUMNA

Avui les pensions, demà tot i més

Jordi Martí Font
opinio@setmanaridirecta.info

Les diverses mesures de reforma del sistema públic de pensions adoptades pel govern del PSOE amb l'acord de CCOO-UGT i les diverses patronals és una estafa social a totes les persones que llegiu això i a totes les que no ho llegiran però també les patiran. Si vingués sol podríem dir que el que passa és que aquesta part de la protecció social establerta per l'anomenat "estat del benestar" sobrava (que és mentida) o que era insuportable per al conjunt del sistema (que és mentida per partida doble). Però aquest robari no ha vingut sol ni ha estat el darrer.

Sí, tenim la crisi que ens obliga a viure amb por de no saber què anirà pitjor demà i ens lliga de mans i peus i no ens deixa ni respirar per tal que no puguem ni tan sols cridar. Sí, tenim una crisi sistèmica a nivell d'especulació immobiliària que ho deixa tot brut i tacat, però ens equivocaríem si a això atribuïssim res més que la creació de més por.

Avui les pensions, demà l'educació, ahir la sanitat i demà passat tota la vida

És la por l'autèntica intenció de totes aquestes mesures. Va ser la por també una de les conseqüències d'aquesta forma de viure amb la guillotina de la hipoteca damunt dels caps de bona part de la classe treballadora fa uns anys. Alguns ho anomenàvem especulació immobiliària i altres ens responíem que el que estaven creant era riquesa. Sense cap mena de dubte que en creaven, però per a ells i elles, per als especuladors, que són entre tots els lladres, els pitjors. Per a la resta, misèria i destrucció de barris, pobles i territoris en general. Si no plantem cara (i alguns ja ho hem fet fins i tot amb la convocatòria d'una vaga general el passat 27 de gener), el futur que ens espera no és només un futur de jubilacions als 67 o de jubilacions impossibles sinó molt pitjor. Ens odien a mort i el nostre patiment és vist per ells com una manera més d'augmentar els seus ingressos. Per tant, mentre no els plantem cara amb totes les conseqüències, el camí que ens reserven és de merda, de merda pura i dura. Avui les pensions, demà l'educació, ahir la sanitat i passat demà tota la vida.